

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK

EXODUS 17:1-16

De Leer van de Naastenliefde

8548. Wie niet het geestelijk leven ontvangt, dat wil zeggen, wie niet opnieuw door de Heer wordt verwekt, kan niet in de hemel komen; dit leert de Heer bij Johannes:

‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij dat iemand opnieuw wordt verwekt, hij kan het koninkrijk van God niet zien’, (Johannes 3:3).

8549. De mens wordt uit ouders geboren, niet in het geestelijk leven, maar in het natuurlijke leven; het geestelijk leven is God boven alles liefhebben en de naaste liefhebben zoals zichzelf; en dit volgens de geboden van het geloof, die de Heer in het Woord heeft geleerd; het natuurlijke leven is zichzelf en de wereld meer liefhebben dan de naaste, ja zelfs meer dan God Zelf.

8550. Ieder mens wordt geboren in de boosheden van de eigenliefde en de liefde van de wereld uit zijn ouders; elk boze dat door gewoonte als het ware een natuur heeft aangenomen, wordt op het nageslacht afgeleid, dus opeenvolgend uit de ouders, uit de grootouders en uit de overgrootouders, in een lange teruggaande reeks; vandaar wordt de afleiding van het boze tenslotte zo groot, dat alles van het eigen leven van de mens niets dan alleen het boze is. Dit aanhoudend afgeleide wordt alleen gebroken en veranderd door een leven van het geloof en van de naastenliefde uit de Heer.

8551. Tot datgene wat de mens uit het overgeërfde trekt, neigt hij aanhoudend en daarin valt hij; vandaar bevestigt hij bij zichzelf dat boze en voegt er eveneens vanuit zichzelf verscheidene boosheden aan toe.

8552. Deze boosheden zijn geheel en al tegenovergesteld aan het geestelijk leven; zij vernietigen het; waarom de mens, indien hij niet door de Heer ten aanzien van het leven, opnieuw ontvangen, opnieuw geboren en opnieuw opgevoed, dat wil zeggen, opnieuw geschapen wordt, verdoemd is, want hij wil niets anders en denkt vandaar niets anders, dan datgene wat van de hel is.

8553. Wanneer de mens zodanig is, is bij hem de orde van het leven omgekeerd; wat heersen moet, dit is van dienst en wat dienen moet, dit heerst.

Die orde bij de mens moet volledig worden omgekeerd, opdat hij gezaligd kan worden. Dit vindt plaats door de wederverwekking uit de Heer

EXODUS 17 : 1 – 16

1. En zij trokken voort, de gehele schare van de zonen Israëls, uit de woestijn Sin, volgens hun voorttrekkingen naar de mond van Jehovah; en zij legerden zich in Refidim; en er was geen water om te drinken voor het volk.

2. En het volk twistte met Mozes en zij zeiden: Geeft gijlieden ons water en laten wij drinken; en Mozes zei tot hen: Wat twist gij met mij, wat verzoekt gij Jehovah.

3. *En het volk dorstte daar naar wateren en het volk murmureerde tegen Mozes en het zei: Waarom is dit; gij hebt ons doen opklimmen uit Egypte om mij te doen sterven en mijn zonen en mijn kudde vee, van dorst.*
4. *En Mozes riep tot Jehovah, al zeggende: Wat zal ik dit volk doen, nog slechts een weinig en zij stenigen mij.*
5. *En Jehovah zei tot Mozes: Ga door vóór het volk en neem met u van de ouderen van Israël en uw stok waarmee gij de rivier sloeg, neem in uw hand en ga.*
6. *Zie, Ik ben staande voor u daar op de rots in Horeb en gij zult de rots slaan en er zullen wateren van die uitgaan en laat het volk drinken; en Mozes deed aldus voor de ogen van de ouderen van Israël.*
7. *En hij noemde de naam van de plaats Massa en Meriba, om de twist van de zonen Israëls en om het verzoeken van Jehovah door hen, al zeggende: Is Jehovah in ons midden of niet.*
8. *En Amalek kwam en streed met Israël in Refidim.*
9. *En Mozes zei tot Jozua: Kies ons mannen en ga uit, strijd tegen Amalek; morgen ga ik staan op het hoofd van de heuvel en de stok Gods in mijn hand.*
10. *En Jozua deed gelijk als Mozes hen gezegd had, door te strijden tegen Amalek en Mozes, Aharon en Hur klommen op het hoofd van de heuvel.*
11. *En het geschiedde, wanneer Mozes zijn hand ophief en Israël overmocht en wanneer hij zijn hand neerliet en Amalek overmocht.*
12. *En de handen van Mozes werden zwaar en zij namen een steen en legden die onder hem, en hij zat daarop; en Aharon en Hur ondersteunden zijn handen, één aan deze en één aan de andere zijde; en het geschiedde, zijn handen waren stevig totdat de zon onderging.*
13. *En Jozua verzwakte Amalek en zijn volk tot de mond van het zwaard.*
14. *En Jehovah zei tot Mozes: Schrijf dit ter herdenking in een boek en leg het in de oren van Jozua, dat Ik al verdelgende zal verdelgen de gedachtenis aan Amalek van onder de hemelen.*
15. *En Mozes bouwde een altaar en hij noemde de naam ervan Jehovah Nissi.*
16. *En hij zei: Omdat de hand is tegen de troon van Jah, oorlog voor Jehovah tegen Amalek van geslacht tot geslacht.*

INHOUD

8554. In het voorgaande hoofdstuk is in de innerlijke zin gehandeld over de derde verzoeking, namelijk dat het goede ontbrak; nadat dit hun is gegeven, wordt in de innerlijke zin in dit hoofdstuk gehandeld over de vierde verzoeking, namelijk dat het ware ontbrak; deze verzoeking wordt aangeduid met het murmureren van de zonen Israëls daarover dat zij geen water hadden; waarom hun het ware van het geloof door de Heer werd gegeven, wat wordt aangeduid met het water uit de rots Horeb.

8555. Daarna wordt gehandeld over de strijd van het valse vanuit het boze tegen het ware en het goede van het geloof, welke strijd wordt uitgebeeld door de strijd van Amalek tegen Israël; dat zij die in het ware en het goede van het geloof zijn overwinnen, wanneer zij omhoog schouwen tot de Heer en dat zij bezwijken wanneer zij omlaag zien, wordt daardoor

uitgebeeld dat de zonen Israëls overwonnen zolang Mozes de handen opgeheven hield en dat zij bezweken wanneer hij ze liet zakken.

DE INNERLIJKE ZIN

8556. vers 1-3. *En zij trokken voort, de gehele schare van de zonen Israëls, uit de woestijn Sin, volgens hun voorttrekkingen naar de mond van Jehovah; en zij legerden zich in Refidim; en er was geen water om te drinken voor het volk. En het volk twistte met Mozes en zij zeiden: Geeft gijlieden ons water en laten wij drinken; en Mozes zei tot hen: Wat twist gij met mij, wat verzoekt gij Jehovah. En het volk dorstte daar naar wateren en het volk murmureerde tegen Mozes en het zei: Waarom is dit; gij hebt ons doen opklimmen uit Egypte om mij te doen sterven en mijn zonen en mijn kudde vee, van dorst.*

En zij trokken voort, de gehele schare van de zonen Israëls, betekent de voortgang van het geestelijk leven; uit de woestijn Sin; betekent uit de staat van de verzoeking ten aanzien van het goede; volgens de voorttrekkingen, betekent volgens de orde van het leven om het hemelse leven te ontvangen; naar de mond van Jehovah, betekent uit de voorzienigheid van de Heer; en zij legerden zich in Refidim, betekent de ordening van de innerlijke dingen om de verzoeking te ondergaan ten aanzien van het ware; de hoedanigheid daarvan is Refidim; en er was geen water om te drinken voor het volk, betekent het ontbreken van het ware en vandaar van de verkwikking; en het volk twistte met Mozes, betekent de zware klacht tegen het Goddelijk Ware; en zij zeiden: Geeft gijlieden ons water en laten wij drinken, betekent het brandende verlangen naar het ware; en Mozes zei tot hen; betekent het antwoord door het invloeden in het denken; wat twist gij met mij, betekent opdat zij gematigder zijn in het klagen; wat verzoekt gij Jehovah, betekent dat het was tegen het Goddelijke, aan Wiens hulp zij wanhopen; en het volk dorstte daar naar wateren, betekent de aanwassing van het verlangen naar het ware; en het volk murmureerde tegen Mozes, betekent een grotere graad van gevoelloosheid; waarom is dit, gij hebt ons doen opklimmen uit Egypte, betekent waarom zijn wij bevrijd uit de bestokingen; om mij te doen sterven en mijn zonen en mijn kudde vee, van dorst, betekent zodat ten gevolge van het ontbreken van het ware het al van het geestelijk leven de geest geeft.

8557. En zij trokken voort, de gehele schare van de zonen Israëls; dat dit de voortgang van het geestelijk leven betekent, staat vast uit de betekenis van voorttrekken, namelijk het opeenvolgende en het continue van het leven, nrs. 4375, 4554, 4585, 5996, 8181, 8345, 8397, hier het opeenvolgende of het voortgaande van het geestelijk leven, dat wil zeggen, de aanwassing ervan, dus aanhoudend door verzoeking.

Dat het geestelijk leven door verzoeking groeit, komt omdat de waarheden van het geloof daardoor worden bevestigd en met het goede dat van de naastenliefde is, worden verbonden. Dat de schare van de zonen Israëls degenen zijn die van de geestelijke Kerk zijn, zie de nr. 7830, 7843.

8558. Uit de woestijn Sin; dat dit betekent uit de staat van de verzoeking ten aanzien van het goede, staat vast uit de betekenis van de woestijn, namelijk de staat van het ondergaan van verzoeking, nrs. 6828, 8098; en uit de betekenis van Sin, namelijk de hoedanigheid en de staat van de verzoeking ten aanzien van het goede, nr. 8398.

8559. Volgens de voorttrekkingen, dat dit betekent volgens de orde van het leven om het hemelse leven te ontvangen, staat vast uit de betekenis van voorttrekkingen, namelijk de voortgang van het geestelijk leven, nr. 8557, dus de orde van dat leven, nr. 1293.

Dat het is om het hemelse leven te ontvangen, komt omdat dat leven aan de mens wordt gegeven van de Heer door verzoeken, die worden beschreven met de voorttrekkingen van de zonen Israëls in de woestijn.

Het hemelse leven is geleid worden door de Heer door het goede.

Opdat de mens tot dat leven zal komen, zal het goede door het ware worden ingeplant, dat wil zeggen, de naastenliefde door het geloof; zolang dit plaatsvindt, is de mens op de weg tot de hemel, maar nog niet in de hemel; en opdat dan de waarheden die van het geloof zijn worden bevestigd en eveneens verbonden met het goede, wordt de mens in verzoeken gebracht, want die zijn de middelen van verbinding van het goede en het ware; wanneer de mens dus in het goede is, dat wil zeggen in de aandoening van het goede te doen ter wille van het goede, dus ter wille van de naaste, dan wordt hij in de hemel geheven; hij is dan immers in de hemelse orde en wordt door het goede van de Heer geleid.

Hieruit kan vaststaan wat er wordt verstaan onder het hemelse leven.

8560. Naar de mond van Jehovah; dat dit betekent vanuit de voorzienigheid van de Heer, staat vast uit de betekenis van de mond van Jehovah, namelijk het Goddelijk Ware volgens waardoor zij werden geleid, want de mond van Jehovah wordt hier genomen voor de Goddelijke uitspraak en de leiding volgens die, wat de voorzienigheid is.

De Goddelijke voorzienigheid verschilt van elke andere leiding en elk ander toezicht hierin, dat de voorzienigheid aanhoudend het eeuwige beoogt en voortdurend tot het heil leidt en wel door verschillende staten, nu eens van blijdschap, dan weer van droefenis; de mens kan die geenszins begrijpen, maar niettemin zijn zij alle bevorderlijk tot diens leven in het eeuwige. Dit wordt aangeduid met de voorttrekkingen naar de mond van Jehovah.

Dat Jehovah in het Woord de Heer is, zie de nrs. 1343, 1736, 2004, 2005, 2018, 2025, 2156, 2329, 2447, 2921, 3023, 3035, 5041, 5663, 6281, 6303, 6905.

8561. En zij legerden zich in Refidim; dat dit de ordening betekent van de innerlijke dingen om de verzoeking te ondergaan ten aanzien van het ware en dat de hoedanigheid ervan is Refidim, staat vast uit de betekenis van zich legeren, namelijk de ordening van het ware en het goede om de verzoeken te ondergaan, nrs. 8130, 8131, 8155, hier om de verzoeking ten aanzien van het ware te ondergaan, die daarmee wordt aangeduid dat zij geen water hadden, waarover in wat volgt.

Er wordt gezegd de ordening van de innerlijke dingen, omdat het ware en het goede het innerlijk van de mens van de Kerk tot stand brengt.

Dat Refidim het hoedanige van die verzoeking betekent, komt omdat namen van plaatsen de hoedanigheid van de staat van de zaak waarover wordt gehandeld, betekenen, hier de hoedanigheid van de staat van de verzoeking ten aanzien van het ware, omdat hierover in deze tekst wordt gehandeld.

8562. En er was geen water om te drinken voor het volk; dat dit het ontbreken van het ware en vandaar van de verkwikking betekent, staat vast uit de betekenis van het water, namelijk het ware van het geloof, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668; en uit de betekenis van drinken, namelijk onderricht worden in de waarheden van het geloof en die opnemen, nrs. 3069, 3772, 4017, 4018, hier verkwikt worden, want zoals water en drank het natuurlijk leven verkwikken, zo verkwikken de waarheden en de erkentissen van het ware het geestelijk leven; want degene die in het geestelijk leven is, verlangt naar de instandhouding ervan door zulke dingen die hemelse spijzen en dranken worden genoemd, te weten de goedheden en

waarheden van het geloof, evenzeer als hij die in het natuurlijke leven is, verlangt naar de instandhouding door zulke zaken die de natuurlijke spijzen en dranken zijn.

Dat nu wordt gehandeld over de verzoeking ten aanzien van het ware, komt omdat vlak tevoren is gehandeld over de verzoeking ten aanzien van het goede, waarna zij het manna ontvingen, waarmee het goede wordt aangeduid; wanneer de mens immers met het goede wordt begiftigd door de Heer, dan komt hij in het verlangen van het ware en dit verlangen ontbrandt naar gelang van het ontbreken ervan; het goede immers heeft bij voortduur verlangen naar het ware; elke echte aandoening van het ware is uit het goede; het is daarmee gesteld zoals met spijs, namelijk dat deze zonder drank niet tot voeding van het natuurlijk leven kan strekken en eveneens dat de spijs naar drank verlangt, waarmee zij wordt verbonden, opdat zij het nut van dienst is.

Dit nu is de oorzaak, waarom de verzoeking ten aanzien van het ware onmiddellijk volgt op de verzoeking ten aanzien van het goede; de verzoeking valt datgene aan wat de mens liefheeft en verlangt, nrs. 4274, 4299.

8563. En het volk twistte met Mozes; dat dit de zware klacht tegen het Goddelijk Ware betekent, staat vast uit de betekenis van twisten, dus de zware klacht, want wie twist in de verzoeking, die klaagt zwaar; en uit de uitbeelding van Mozes, dus het Goddelijk Ware, nrs. 6723, 6752, 6771, 6827, 7014, 7010, 7089, 7382.

8564. En zij zeiden: Geeft gijlieden ons water en laten wij drinken; dat dit het brandende verlangen naar het ware betekent, staat vast uit wat eerder in nr. 8562 over de betekenis van water en van drinken is getoond.

8565. En Mozes zei tot hen; dat dit het antwoord door de invloeiing in het denken betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, wanneer dit gebeurt uit het Goddelijk Ware, dat door Mozes wordt uitgebeeld, dus het antwoord; en omdat elk antwoord uit het Goddelijke plaatsvindt door invloeiing en wel in het denken, worden die dingen dus aangeduid.

8566. Wat twist gij met mij; dat dit betekent opdat zij gematigder zijn in het klagen, staat vast uit de betekenis van twisten, dus de zware klacht, nr. 8563; dat het ook is dat zij gematigder zijn, ligt daarin opgesloten, want er wordt gezegd dat zij daardoor Jehovah verzoeken.

8567. Wat verzoekt gij Jehovah; dat dit betekent dat het was tegen het Goddelijke, waaraan zij wanhoopten ten aanzien van de hulp, staat vast uit de betekenis van Jehovah verzoeken, dus tegen het Goddelijke klagen; dat het is tot aan de wanhoop toe ten aanzien van Zijn hulp, komt omdat de klachten in de verzoeken iets zodanigs behelzen; de verzoeken zijn immers een aanhoudend wanhopen aan het heil, in de aanvang licht, maar gaandeweg zwaarder, totdat er tenslotte een bijna ontkennende twijfel is ten aanzien van de Goddelijke tegenwoordigheid en Zijn hulp; het geestelijk leven wordt meestal tot dit uiterste in de verzoeken opgevoerd; zo immers wordt het natuurlijk leven uitgeblust, want dan wordt midden in de wanhoop het binnenste door de Heer in de strijd tegen het valse gehouden; en daarom wordt die wanhoop ook weldra verstrooid door bemoedigen die daarna door de Heer worden ingeboezemd, want na elke geestelijke verzoeking is er vertroosting en als het ware een nieuwe staat van leven; dat de verzoeken tot aan de wanhoop worden opgevoerd, zie de nrs. 1787, 2694, 5279, 5280, 7147, 7155, 7166, 8165; en dat er na de verzoeken vertroosting is, nrs. 3696, 4572, 6829, 8367, 8370.

8568. En het volk dorstte daar naar wateren; dat dit de aanwassing van het verlangen naar het ware betekent, staat vast uit de betekenis van dorsten, dus behoefte hebben en verlangen en

dat daarvan wordt gesproken met betrekking tot het ware, zoals van hongeren met betrekking tot het goede; en uit de betekenis van het water, dus het ware van het geloof, nr. 8562; dat dorsten is behoefte hebben en verlangen, te weten naar het ware, dat met water wordt aangeduid, blijkt duidelijk uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Amos:

‘Ziet, de dagen zullen komen waarop Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch een dorst naar wateren, maar om te horen de woorden van Jehovah; en zij zullen zwerven van zee tot zee en van het noorden tot aan het oosten; en zij zullen heen en weder lopen om het Woord van Jehovah te zoeken en het niet vinden; te dien dage zullen de schone maagden en de jongemannen van dorst versmachten’, (Amos 8:11-13); het verlangen van het weten van het ware wordt hier beschreven met dorsten; het verlangen naar het ware wordt aangeduid met Ik zal niet een dorst naar wateren zenden, maar om te horen de woorden van Jehovah; het ontbreken van het ware en vandaar de beroving van het geestelijk leven wordt beschreven met te dien dage zullen de schone maagden en de jongemannen van dorst versmachten; de schone maagden zijn degenen die in de aandoeningen van het goede zijn en de jongemannen zijn degenen die in de aandoeningen van het ware zijn.

Bij Jesaja: *‘O alle gij dorstigen, gaat tot de wateren en wie geen zilver heeft, gaat, koopt, eet; gaat en koopt zonder zilver en zonder prijs wijn en melk’*, (Jesaja 55:1,2); alle gij dorstigen, gaat tot de wateren, staat klaarblijkelijk voor hen die de waarheden van het geloof verlangen; kopen zonder prijs wijn en melk, voor zich verwerven uit de Heer, dus het ware en het goede van het geloof om niet te verkrijgen; dat de wateren het ware van het geloof is, zie nr. 8562; dat de wijn het goede van het geloof is, nr. 6377; en eveneens de melk, nr. 2184; dat hier onder gaan tot de wateren en kopen wijn en melk, niet wijn en melk worden verstaan, maar zulke dingen die van de hemel en de Kerk zijn, kan voor eenieder vaststaan.

Evenzo bij Johannes: *‘Ik zal de dorstige geven uit de bron van het water des levens om niet’*, (Openbaring 21:6); de bron van het water des levens staat voor het ware en het goede van het geloof; de dorstige voor degene die verlangt vanuit aandoening, volgens de woorden van de Heer bij Johannes: *‘Jezus zei tot de Samaritaanse vrouw: Eenieder die van dit water drinkt, zal wederom dorsten; wie echter zal drinken van het water dat Ik hem geven zal, die zal niet dorsten tot in het eeuwige; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een bron van water springend tot in het eeuwige leven’*, (Johannes 4:13,14); het water staat hier klaarblijkelijk voor het ware van het geloof uit het Woord, dus uit de Heer; niet dorsten staat hier voor: dat hem niet langer het ware zal ontbreken; eender elders bij Johannes: *‘Jezus zei: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal niet hongeren; en die in Mij gelooft, zal niet dorsten tot in het eeuwige’*, (Johannes 6:35); en bij dezelfde: *‘Jezus riep, zeggende: Zo iemand zal gedorst hebben, die kome tot Mij en drinke; al wie in Mij gelooft, zoals de Schrift heeft gezegd, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien’*, (Johannes 7:37,38); dorsten staat voor het ware verlangen, drinken voor onderricht worden; stromen des levenden waters voor het Goddelijk Ware, dat uit de Heer alleen is.

Bij Jesaja: *‘Draagt de dorstige wateren tegemoet, de bewoners des lands van Thema, komt de zwerfende tegemoet met zijn brood’*, (Jesaja 21:14); de dorstige wateren tegemoet dragen, staat voor in waarheden onderrichten degene die dit verlangt en zo het leven van zijn ziel te verkwikken.

Bij dezelfde: *‘Een dwaas zal dwaasheden spreken en zijn hart zal ongerechtigheid doen, om huichelarij te plegen en om dwaling te spreken tegen Jehovah, om de ziel van de hongerige ledig te maken en de dorstige drank te doen ontbreken’*, (Jesaja 32:6); de hongerige staat voor degene die het goede verlangt en de dorstige naar drank voor hem die het ware verlangt.

Bij dezelfde: *‘De armen en de behoeftigen zoeken water, maar het is er niet; hun tong versmacht van dorst; Ik zal rivieren openen op de hellingen en in het midden van de valleien bronnen stellen, de woestijn tot een poel der wateren en het dorre land tot springaders der wateren’*, (Jesaja 41:17,18); dat water zoeken is het ware zoeken, dat versmachten van dorst

is beroofd worden van het geestelijk leven vanwege het ontbreken van het ware, dat rivieren, bronnen, poel en springaders der wateren de waarheden van het geloof zijn waarin zij onderricht moeten worden, blijkt duidelijk voor eenieder.

Bij dezelfde: *'Zegt: Jehovah heeft Zijn knecht Jakob verlost; dan zullen zij niet dorsten, in de woestheden zal Hij hen leiden; Hij zal voor hen wateren uit de rots doen uitvloeien en de rots klieven opdat de wateren uitvloeien'*, (Jesaja 48:20,21); zij zullen niet dorsten, staat daarvoor dat hun de waarheden niet zullen ontbreken; de wateren staan hier klaarblijkelijk voor de waarheden van het geloof.

Bij dezelfde: *'Zij zullen niet dorsten, noch hongeren, noch zal de hitte of de zon hen steken; want Hij die Zich over hen erbarmt, zal hen leiden; aldus dat Hij hen ook zal leiden op de springaders der wateren'*, (Jesaja 49:10); zij zullen niet hongeren, voor dat hun het goede niet zal ontbreken; zij zullen niet dorsten, voor dat hun het ware niet zal ontbreken; de springaders van de wateren voor de erkenningen van het ware uit het Woord.

Eender bij Mozes: *'Jehovah Die u geleid heeft door de grote en vreselijke woestijn, met slangen, vuurraddes en schorpioenen en met dorst waar geen wateren zijn, Die u wateren heeft uitgeleid uit de keiachtige rots'*, (Deuteronomium 8:15).

Bij Jesaja: *'Ziet, uw God zal komen; dan zullen in de woestijn wateren uitbarsten en rivieren in de vlakke van de woestijn; en de dorre plaats zal zijn tot een poel en het dorstige tot springaders van de wateren'*, (Jesaja 35:4,6,7); de wateren in de woestijn die uitbarsten, de rivieren, de poel, de springaders van de wateren, klaarblijkelijk voor de waarheden van het geloof en de erkenningen ervan, die er uit de Heer zijn, wanneer Hij in de wereld zal komen.

Bij David: *'God, mijn God, in de morgen zoek ik U, mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land der dorheid en mat, zonder wateren'*, (Psalm 63:2); daar wordt van dorsten gesproken met betrekking tot het ware; mat, zonder wateren, voor dat er geen waarheden zijn.

Dorst voor het ontbreken van het ware en vandaar voor de beroving van het geestelijk leven, bij Jesaja: *'Deswege zal Mijn volk verbannen zijn, vanwege geen erkenning; en zijn heerlijkheid mensen van honger en zijn menigte droog van dorst'*, (Jesaja 5:13).

Bij dezelfde: *'Ik stel de rivieren tot een woestijn; haar vis stinkt deswege omdat er geen water is en hij sterft van dorst'*, (Jesaja 50:2).

Hieruit nu kan vaststaan, wat in dit hoofdstuk daarmee wordt aangeduid dat er geen water was om te drinken voor het volk, vers 1; daarmee dat zij zeiden: Geeft gijlieden ons water en laten wij drinken, vers 2; met het volk dorstte daar naar wateren, vers 3; dat wateren uit de rots zullen uitgaan, vers 6; dus dat met hun murmuringen vanwege het ontbreken van water de verzoeking wordt aangeduid vanwege het ontbreken van het ware; wanneer immers de mens in verzoeking komt vanwege het ontbreken van het ware, dan wordt hij sterk gehouden in het verlangen daarnaar en tegelijk in wanhoop ten aanzien van het eeuwige heil daardoor; deze bewerken dan de gevoelloosheid en het klagen.

8569. En het volk murmureerde tegen Mozes; dat dit een grotere graad van gevoelloosheid betekent, staat vast uit de betekenis van murmureren, te weten de gevoelloosheid vanwege de hardheid van de verzoeking, nr. 8531; dat het een grotere graad van gevoelloosheid is, blijkt uit de woorden van Mozes, toen hij tot Jehovah riep: *'Nog slechts een weinig, en zij stenigen mij'*, vers 4.

8570. Waarom is dit, gij hebt ons doen opklimmen uit Egypte; dat dit betekent waarom zijn wij bevrijd uit de bestokingen, staat vast uit de betekenis van doen opklimmen of uitleiden; dus bevrijden; en uit de betekenis van Egypte, te weten bestokingen, nr. 7278; met de Egyptenaren immers worden degenen aangeduid die degenen die van de Kerk zijn, in het andere leven bestoken, nrs. 6854, 6914, 7474, 7828, 7932, 8018, 8099, 8159, 8321.

8571. Om mij te doen sterven en mijn zonen en mijn kudden vee, van dorst; dat dit betekent zodat ten gevolge van het ontbreken van het ware alles van het geestelijk leven de geest geeft, staat vast uit de betekenis van sterven, dus de geest geven, hier ten aanzien van het geestelijk leven; en uit de betekenis van mij, mijn zonen en mijn kudden vee, dus alle dingen van het geestelijk leven; met mij immers of met de mens van de Kerk wordt het goede van de naastenliefde en van het geloof aangeduid: met de zonen de innerlijke waarheden van het geloof en met de kudden vee de uiterlijke waarheden waaruit het goede is, dus alle dingen die van het geestelijk leven zijn, want het geestelijk leven bestaat uit het goede van de naastenliefde en van het geloof en uit het innerlijk en uiterlijk ware van het geloof. Dat de mens het goede is, zie nr. 4287; dat de zonen de waarheden van het geloof zijn, nrs. 489, 491, 533, 2623, 2803, 2813, 3373, 3704; en dat de kudden vee de waarheden zijn waaruit het goede is, nrs. 6016, 6045, 6049; en uit de betekenis van de dorst, dus het ontbreken van het ware, nr. 8568.

8572. vers 4-6. *En Mozes riep tot Jehovah, zal zeggende: Wat zal ik dit volk doen, nog slechts een weinig en zij stenigen mij. En Jehovah zei tot Mozes: Ga door vóór het volk en neem met u van de ouderen van Israël en uw stok waarmee gij de rivier sloeg, neem in uw hand en ga. Zie, Ik ben staande voor u daar op de rots in Horeb en gij zult de rots slaan en er zullen wateren van die uitgaan en laat het volk drinken; en Mozes deed aldus voor de ogen van de ouderen van Israël.*

En Mozes riep tot Jehovah, al zeggende, betekent de innerlijke weklacht en de tussenkomst; wat zal ik dit volk doen, betekent voor hen die in zo'n zware klacht zijn met als oorzaak van de niet-opneming van het ware; nog slechts een weinig en zij stenigen mij, betekent dat het er niet ver vanaf is of zij doen het Ware uit het Goddelijke geweld aan; en Jehovah zei tot Mozes, betekent de hulp; ga door vóór het volk, betekent opdat hij hen zou leiden en leren; en neem met u van de ouderen van Israël, betekent uit de fundamentele waarheden; en uw stok waarmee gij de rivier sloeg, betekent de Goddelijke macht waardoor de valsheden waren verstrooid; neem in uw hand en ga, betekent dat hij daarmee toegerust het bevel moest volvoeren; zie, Ik ben staande voor u daar op de rots in Horeb, betekent de Heer ten aanzien van de waarheden van het geloof; en gij zult de rots slaan, betekent opdat zij aanhouden Hem te vragen; en er zullen wateren van die uitgaan, betekent dat uit Hem de waarheden van het geloof zijn; en laat het volk drinken, betekent dat die hen zullen verkwikken en hun het geestelijk leven zullen geven; en Mozes deed aldus voor de ogen van de ouderen van Israël, betekent de uitwerking door de fundamentele waarheden.

8573. En Mozes riep tot Jehovah; dat dit de innerlijke weklacht en de tussenkomst betekent, staat vast uit de betekenis van roepen, wanneer het om Goddelijke hulp is, die het volk vanwege de zware neerslachting eiste, dus de innerlijke weklacht, nr. 7782 en de tussenkomst, nr. 8179.

Omdat met Mozes riep tot Jehovah, wordt aangeduid de tussenkomst door het Goddelijk Ware, dat door Mozes wordt uitgebeeld, moet in het kort worden gezegd, wat de tussenkomst is en hoe het daarmee is gesteld.

Degenen die niet weten wat de tussenkomst is, kunnen zich daarvan geen andere voorstelling vormen dan dat de Heer aanhoudend de Vader bidt en tussenkomst verleent voor de zondaar, die devoot smeekt en boetedoening belooft; ja zelfs denken de eenvoudigen, dat de Heer bij de Vader zit en met Hem over de zondaar spreekt en dat Hij Hem vraagt hem aan Hemzelf te geven, opdat hij in Zijn koninkrijk zal zijn en de eeuwige gelukzaligheid deelachtig zal worden; zo'n voorstelling hebben zeer velen ten aanzien van de tussenkomst waarover in het

Woord wordt gehandeld, waar er wordt gezegd dat de Heer voor hen Zijn Vader zal verzoeken.

Maar wie kan niet zien, dat deze dingen zijn gezegd volgens de ideeën van het menselijke denken; want eenieder in die tijd, zoals ook zeer velen heden ten dage, hebben niet anders over het hemels koninkrijk kunnen denken dan zoals zij denken over een koninkrijk op aarde; daaruit wordt immers die voorstelling opgevat, zoals duidelijk blijkt bij de apostelen zelf van de Heer, Jakobus en Johannes, die vroegen dat de een zou zitten aan de rechterzijde, de ander aan de linkerzijde in Zijn koninkrijk, (Markus 10:35-37) en eveneens bij de overige apostelen, tot wie, omdat er onder hen daarover een geschil rees wie van hen de grootste zou zijn in het koninkrijk van de Heer, de Heer daarom zei *'dat zij zouden eten en drinken aan Zijn tafel in Zijn koninkrijk en dat zij zouden zitten op tronen, oordelende de twaalf stammen van Israël'*, (Lukas 22:24,30); dus dat zij met Hem zouden regeren.

Het is duidelijk dat deze woorden zijn gezegd volgens de voorstelling en dus volgens het bevattingsvermogen van hen en dat zij in de innerlijke zin iets anders betekenen, wat toen niet op die wijze openbaar gemaakt kon worden.

Wat de twaalf tronen betekenen waarop de apostelen zouden zitten, zie de nrs. 2129, 6397.

Met de tussenkomst is het als volgt gesteld; er is in elke liefde tussenkomst, dus in elke liefde barmhartigheid, want barmhartigheid is van de liefde.

Dat degene die liefheeft of zich erbarmt, aanhoudend tussenbeide komt, kan uit voorbeelden vaststaan; een echtgenoot die de echtgenote liefheeft, wil dat zij door anderen welwillend wordt opgenomen en dat men haar goed doet; hij zegt dit niet openlijk met woorden, maar hij denkt dat voortdurend, dus vraagt hun in stilte aanhoudend daarom en verleent voor haar zijn tussenkomst; hetzelfde doen ouders voor hun kinderen die zij liefhebben; evenzo doen zij die in de naastenliefde zijn, dus voor de naaste en zij die in vriendschap zijn, voor de vriend. Hieruit kan vaststaan dat in elke liefde voortdurend tussenkomst is.

Eender is het gesteld met de tussenkomst van de Heer voor het menselijk geslacht en in het bijzonder voor hen die in het goede en het ware van het geloof zijn; want jegens hen is Hij de Goddelijke, dat wil zeggen, de Oneindige Liefde, en is Hij de Goddelijke, dat wil zeggen, de Oneindige Barmhartigheid; ook bidt Hij niet de Vader voor hen en komt zo tussenbeide, want dit zou geheel en al naar menselijke wijze handelen zijn, maar Hij verontschuldigt aanhoudend en vergeeft aanhoudend, want Hij erbarmt Zich aanhoudend en dit heeft bij de Heer Zelf plaats, want de Heer en de Vader zijn één, (Johannes 14:8-12).

De verborgenheid die nog innerlijker in het woord tussenkomst schuilt, zal ook worden gezegd: het Goddelijk Ware dat uit de Heer voortgaat, verleent aanhoudend tussenkomst op zo'n wijze, omdat het voortgaat uit de Goddelijke Liefde.

Toen de Heer in de wereld was, was Hij het Goddelijk Ware, maar toen Hij verheerlijkt was, wat plaatsvond toen Hij wederopstond, is Hij het Goddelijk Goede, nr. 7499.

Het is het Goddelijk Goede dat in het Woord in de innerlijke zin wordt verstaan onder de Vader en het Goddelijk Ware onder de Zoon, nrs. 2803, 3704, 7499; en omdat in het Goddelijk Ware dat uit het Goddelijk Goede voortgaat, de aanhoudende tussenkomst is, wordt daarom gezegd dat de Zoon de Vader vraagt en voor de mens tussenkomst verleent; dit kan door de mens worden begrepen, het eerdere met moeite.

8574. Wat zal ik dit volk doen; dat dit betekent voor hen die in zo'n zware klacht zijn met als oorzaak van de niet-opneming van het ware, staat vast uit de betekenis van wat zal ik dit volk doen, namelijk dat het zulke dingen insluit; want met de twist van het volk tegen Mozes wordt de zware klacht aangeduid, nrs. 8563, 8566 en daarmee dat zij geen water hebben om te drinken, wordt het ontbreken van het ware aangeduid, nrs. 8562, 8568.

8575. Nog slechts een weinig en zij stenigen mij; dat dit betekent dat het er niet ver vanaf is of zij doen het Ware uit het Goddelijke geweld aan, staat vast uit de betekenis van nog slechts een weinig, dus dat het er niet ver vanaf is; en uit de betekenis van stenigen, dus bestraffen met als oorzaak de schending van het ware dat van de eredienst is, nr. 7456; hier in de tegengestelde zin het Ware uit het Goddelijke, dat door Mozes werd uitgebeeld, geweld aandoen; dat Mozes het Ware uit het Goddelijke uitbeeldt, is meermalen getoond..

8576. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit de hulp betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, namelijk dat het de volgende zaken insluit, hier dat de waarheden over het ontbreken waarover zij zo zwaar klaagden en die met het water van Horeb worden aangeduid, zullen worden gegeven; dus sluit zeggen hier de hulp in.

8577. Ga door vóór het volk; dat dit betekent opdat hij hen zal leiden en zal leren, staat vast uit de betekenis van doorgaan voor, dus leiden en eveneens leren, want wie leert, die leidt op geestelijke wijze; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, dus zij die van de geestelijke Kerk zijn, waarover meermalen eerder.

8578. En neem met u van de ouderen van Israël; dat dit betekent uit de primaire waarheden, staat vast uit de betekenis van de ouderen van Israël, dus de fundamentele dingen van de wijsheid en van het inzicht, die samenstemmen met het goede en het ware, waarover de nrs. 6524, 6525, 6890, 7912; dus de essentiële waarheden, want deze zijn van het inzicht en van de wijsheid.

8579. En uw stok waarmee gij de rivier sloeg; dat dit de Goddelijke macht betekent waardoor de valsheden waren verstrooid, staat vast uit de betekenis van de stok, dus de macht, nrs. 4013, 4015, 4876, 4936, 6947, 7011, 7026; hier de Goddelijke macht, omdat door Mozes, die de stok had, de Heer wordt uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware; en uit de betekenis van de rivier, hier de rivier van Egypte, dus het valse, waarover nr. 6693; er wordt gezegd waarmee gij de rivier sloeg, met als oorzaak dat de verstrooiing van het valse wordt aangeduid, want door de Goddelijke macht, waarmee het ware wordt gegeven, worden eveneens de valsheden verstrooid; het ware dat gegeven wordt, wordt aangeduid met het water uit de rots Horeb.

8580. Neem in uw hand en ga; dat dit betekent dat hij daarmee toegerust het bevel zou volvoeren, staat vast uit de betekenis van in de hand nemen, namelijk de stok, dus met die macht toegerust zijn; dat ga is het bevel volvoeren, staat zonder ontvouwing vast.

8581. Zie, Ik ben staande voor u daar op de rots Horeb; dat dit betekent ten aanzien van de waarheden van het geloof, staat vast uit de betekenis van de rots, dus het geloof; hier het geloof uit de Heer, of de Heer ten aanzien van het geloof; want Jehovah, dat wil zeggen de Heer, zegt: Zie, Ik ben staande op de rots; en uit de betekenis van Horeb, te weten de Goddelijke Wet; vandaar wordt met die woorden de Heer aangeduid ten aanzien van de waarheden van het geloof, die vanuit Zijn Wet of het Woord zijn.

Dat de rots de Heer is ten aanzien van het geloof en dat zij ten opzichte van de mens het geloof is dat uit de Heer is, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Mozes: *‘Geeft onze God grootheid, de Rots, Wiens werk volmaakt is; Hij deed hem rijden op de hoogten van de aarde en Hij spijzigde met de opbrengst van de velden; Hij deed hem honing zuigen uit de steenrots en olie uit de steen van de rots. Maar toen Jesurun vadsig werd, sloeg hij achteruit, liet hij God varen, Die hem gemaakt heeft en hij versmaadde de Rots van zijn heil. De Rots die u gegeneerd heeft, hebt gij aan de vergetelheid overgegeven*

en gij hebt vergeten God uw Formeerder; hun rots heeft hen verkocht en Jehovah heeft hen opgesloten; hun rots immers is niet zoals onze Rots. Wanneer er gezegd wordt: Waar zijn hun goden, de rots waarop zij betrouwden’, (Deuteronomium 32:3,4,13,15,18,30,31,37).

Hieruit blijkt, dat het Jehovah is, dat wil zeggen, de Heer, Die de Rots wordt genoemd. Dat zij Jehovah of de Heer is ten aanzien van het geloof, blijkt daar duidelijk uit de afzonderlijke dingen in de innerlijke zin.

Bij Daniël: *‘Gij waart ziende totdat er een steen afgehouden werd, niet door handen en hij sloeg het standbeeld op zijn voeten, die ijzer en leem waren en vermaalde ze. Toen werden tezamen vermaald: het ijzer, leem, brons, zilver en goud en zij werden zoals kaf van de dorsvloeren in de zomer, zodat de wind ze wegvoerde en er werd geen plaats ervoor gevonden. De steen echter die het standbeeld geslagen heeft, werd tot een grote Rots en vervulde de gehele aarde; de God der hemelen zal een koninkrijk doen opstaan dat tot in de eeuwen niet zal verdorven worden; ook zal Zijn koninkrijk niet aan een ander volk toegelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen en voleindigen, zelf echter zal het staan tot in de eeuwen. Daarom is het dat gij hebt gezien dat van de Rots een Steen werd afgehouden, niet door handen en hij vermaalde: het ijzer, brons, leem, zilver en goud’, (Daniël 2:34,35,44,45).* Hier wordt gehandeld over de Heer en Zijn rijk en onder de steen wordt het geloof verstaan en onder de Rots de Heer ten aanzien van het geloof; dat die door de Steen en de Rots worden aangeduid, is duidelijk voor degene die daarover nadenkt.

De steen betekent ook in het Woord het ware dat van het geloof is, zie de nrs. 643, 1298, 3720, 3769, 3771, 3773, 3789, 3798, 6426; vandaar eveneens wordt de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware de Steen Israëls genoemd, nr. 6426.

Dat de Rots de Heer is ten aanzien van het ware van het geloof, komt omdat onder de rots ook een bolwerk, dat tegen de valsheden is, wordt verstaan; het bolwerk zelf is het ware van het geloof, want van daaruit wordt gestreden, zowel tegen de valsheden als tegen de boosheden.

Hieruit kan eveneens vaststaan dat onder de Rots de Heer wordt verstaan ten aanzien van het geloof en eveneens het geloof dat uit de Heer is, in de woorden die de Heer sprak tot Petrus, bij Mattheüs: *‘Ik, Ik zeg u: Gij zijt Petrus en op deze petra zal Ik Mijn Kerk bouwen; en de poorten van de hel zullen dezelve niet overweldigen; en Ik zal u geven de sleutels van het koninkrijk der hemelen en zo wat gij zult gebonden hebben op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn en zo wat gij ontbonden zult hebben op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn’, (Mattheüs 16:18,19).*

Dat de Rots daar de Heer is ten aanzien van het geloof en het geloof dat uit de Heer is en dat Petrus dat geloof uitbeeldt, zie de voorrede tot (Genesis 22) en verder in de nrs. 4738, 3750, 6000, 6073, 6344.

Het kan ook eenieder die vanuit een gezonde rede denkt, duidelijk zijn dat de macht om de hemel te openen en de hel te sluiten voor de goeden en van de hel te openen en de hemel te sluiten voor de bozen, alleen van de Heer is; en dat zij van het geloof is, omdat het geloof uit de Heer is, dus eveneens de Heer is, de Heer Zelf is daarin; alle mogendheid in het andere leven is ook door het ware van het geloof uit het goede, nrs. 4931, 6344, 6423, 8200, 8304; wie vanuit de rede denkt kan ook de gevolgtrekking maken dat de Kerk van de Heer niet op enig mens, dus niet op Petrus, maar op de Heer Zelf, dus op het geloof in Hem, is gebouwd. Hieruit kan men zien in welke hoedanige en hoevele dwalingen degenen vervallen, die strikt op de zin van de letter van het Woord de nadruk leggen en hoe gewillig en behendig de voorgangers van de Kerk het aangrijpen dat zo’n macht aan Petrus is gegeven en als gevolg daarvan aan hen die zich zijn opvolgers noemen, want het begunstigt hun liefde; en hoe bezwaarlijk zij zich laten overtuigen dat iets anders wordt verstaan, want iedereen wil voor zich het toppunt van macht verwerven.

Hieruit blijkt eveneens, hoe nodig het is dat men zal weten wat de rots, wat de sleutels, wat de poorten van de hel en zeer vele andere dingen in de innerlijke zin betekenen.

Dat Jehovah de Rots wordt genoemd en dat dan de Heer ten aanzien van het geloof wordt verstaan, staat ook vast uit vele plaatsen in het Woord, zoals uit de volgende, die zonder verdere ontvouwing mogen worden aangevoerd; bij Jesaja: *‘Zendt het Lam van de Heerser der aarde, van de rots naar de woestijn tot de berg Zions’*, (Jesaja 16:1).

Bij dezelfde: *‘Gij hebt de God van uw heil vergeten en aan de rots van uw toevlucht niet gedacht’*, (Jesaja 17:10).

Bij dezelfde: *‘Assur zal vallen door het zwaard niet van een man; ook zijn rots zal vanwege de verschrikking ervoor doorgaan’*, (Jesaja 31:8,9).

Bij dezelfde: *‘Laten de bewoners van de rots zingen, van het hoofd der bergen af schreeuwen’*, (Jesaja 42:11).

Bij dezelfde: *‘Let op Mij, gij die gerechtigheid najaagt, die Jehovah zoekt; ziet om naar de rots, uit welke gijlieden zijt gehouwen’*, (Jesaja 51:1).

Bij Jeremia: *‘Verlaat de steden en woont in de rots, gij bewoners van Moab’*, (Jeremia 48:28).

Bij dezelfde: *‘Ik ben tegen u, gij verdervende berg, verdervende de algehele aarde; en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken en Ik zal u van de rotsen afwentelen en Ik zal u stellen tot een berg der verbranding; en zij zullen van u ook geen steen tot een hoek nemen of een steen der fundamente’*, (Jeremia 51:25,26), dit ten aanzien van Babel.

Bij David: *‘Hij deed mij opklimmen uit de kuil der verwoesting, uit het slijk der modder en Hij heeft mijn voeten op een rots gesteld’*, (Psalm 40:3).

Bij dezelfde: *‘Van het uiteinde van het land roep ik tot U, wanneer mijn hart dwaalt; Gij leidt mij tot een rots, te hoog voor mij’*, (Psalm 61:3).

Bij dezelfde: *‘Hij heeft hen gespijzigd met het vette van de tarwe en met honing uit de rots heb Ik hen verzadigd’*, (Psalm 81:17).

Omdat de Rots de Heer betekende ten aanzien van het geloof en het geloof uit de Heer, hebben daarom ook wonderlijke dingen plaatsgevonden op de rots, waarover in het boek Richteren: *‘De engel van Jehovah zei tot Gideon, dat hij nemen zou vlees en ongezuurd voedsel en die leggen op de rots en het sop uitgieten; en vuur klom op uit de rots en verteerde het vlees en het ongezuurde’*, (Richteren 6:20,21; en elders in hetzelfde boek: *‘Manoach, de vader van Simson, nam een geitenbokje en offerde het op de rots; toen deed de engel wonderlijk en hij klom op in de vlam’*, (Richteren 13:19,20).

Wat dit betekent kan vaststaan indien men het vanuit de innerlijke zin ontwikkelt, wat Gideon uitbeeldt en wat Manoach, de vader van Simson; en verder wat het vlees en het ongezuurde betekent en het sop, en eveneens het geitenbokje en het vuur; alle en de afzonderlijke dingen immers beeldden uit en duiden aan.

Uit de betekenis van de rots, dus het geloof, kan men ook weten, wat daaronder wordt verstaan dat Mozes toen hij Jehovah zou zien, werd gesteld in een opening van de rots, (Exodus 33:20-23); met de opening van de rots immers wordt het duistere van het geloof aangeduid.

Dat de rots in Horeb, waaruit de wateren kwamen, de Heer betekent, is in de Kerken bekend; maar dat zij de Heer betekent ten aanzien van het geloof en eveneens het geloof uit de Heer, is nu getoond.

Iets eenders als met de rots in Horeb wordt aangeduid, wordt ook aangeduid in de tekst bij Jesaja: *‘Zegt: Jehovah heeft Zijn knecht Jakob verlost; dan zal hij niet dorsten, Hij zal hen in de woestheden leiden, Hij zal hun wateren van de rots doen uitvloeien, als Hij de rots zal klieven opdat de wateren uitvloeien’*, (Jesaja 48:20,21).

Dat het water aan het volk niet uit een andere rots werd gegeven dan die in Horeb, komt omdat met Horeb de Goddelijke Wet wordt aangeduid; dat de Goddelijke Wet met Horeb

wordt aangeduid, komt omdat daar de Wet werd afgekondigd; en het geloof dat uit de Heer is, is uit de Goddelijke Wet, dat wil zeggen, uit het Woord; door dit immers leert de Heer wat het geloof is en geeft Hij eveneens het geloof.

8582. En gij zult de rots slaan; dat dit betekent opdat zij aanhouden Hem te vragen, namelijk de Heer, staat vast uit de betekenis van slaan, namelijk aanhoudend vragen, maar vanuit een nederig hart; dat de rots slaan is met aandrang vragen uit een nederig hart, kan hieruit vaststaan, dat, omdat Mozes de rots vanuit een hard hart sloeg en zo als het ware eiste, hem vandaar werd aangekondigd dat hij het volk niet in het land Kanaän zou binnenleiden, zoals hijzelf vermeldt in het boek Numeri: ‘Mozes en Aharon vergaderden de vergadering vóór de rots; en hij zei tot hen: Hoort, ik bid u, gij wederspannigen; zullen wij uit deze rots wateren voor ulieden afleiden. En Mozes hief zijn hand op en hij sloeg de rots met zijn stok tweemaal: niettemin gingen vele wateren uit. Toen zei Jehovah tot Mozes en Aharon: Deswege dat gijlieden niet in Mij geloofd hebt en Mij geheiligd hebt in de ogen van de zonen Israëls, daarom zult gijlieden deze vergadering niet heenleiden in het land dat Ik hun gegeven heb’, (Numeri 20:10-12).

8583. En er zullen wateren van die uitgaan; dat dit betekent dat uit Hem de waarheden van het geloof zijn, staat vast uit de betekenis van de rots waarvan de wateren zullen uitgaan, namelijk de Heer ten aanzien van het geloof, nr. 8581; en uit de betekenis van de wateren, namelijk de waarheden van het geloof, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 8568.

8584. En laat het volk drinken; dat dit betekent die hen zullen verkwikken en hun het geestelijk leven zullen geven, staat vast uit de betekenis van drinken, namelijk onderricht worden in de waarheden van het geloof en zo het geestelijk leven geven en verkwikken, nr. 8562.

8585. En Mozes deed aldus voor de ogen van de ouderen van Israël; dat dit de uitwerking betekent door de fundamentele waarheden, staat vast uit de betekenis van Mozes deed aldus, dus de uitwerking; en uit de betekenis van de ouderen van Israël, dus de fundamentele waarheden, nr. 8578.

Dat eerst werd gezegd dat Mozes van de ouderen van Israël met zich nam en nu dat hij aldus deed voor de ogen van de ouderen van Israël, komt omdat het geloof wordt gegeven door waarheden en wel door de fundamentele, want daaruit vindt verlichting plaats, zodat de daaruit vloeiende waarheden, die de afgeleide worden genoemd, helder worden doorvat.

8586. vers 7. *En hij noemde de naam van de plaats Massa en Meriba, om de twist van de zonen Israëls en om het verzoeken van Jehovah door hen, al zeggende: Is Jehovah in ons midden of niet.*

En hij noemde de naam van de plaats Massa, betekent het hoedanige van de staat van de verzoeking; en Meriba, betekent de hoedanigheid van de klacht; om de twist van de zonen Israëls, betekent de klacht vanwege de zwaarte van de verzoeking, totdat zij het bezwijken nabij waren; en om het verzoeken van Jehovah door hen, betekent dat het was tegen het Goddelijke, aan Wiens hulp zij wanhoopten; al zeggende: Is Jehovah in ons midden, betekent dat zij daaraan toe waren te geloven dat de Heer de Zijnen geen hulp verleent.

8587. En hij noemde de naam van de plaats Massa; dat dit de hoedanigheid van de staat van de verzoeking betekent, staat vast uit de betekenis van de naam en de naam noemen, te weten het hoedanige, nrs. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2628, 2724, 3006, 3421, 6674, 6887; en uit

de betekenis van de plaats, dus de staat, waarover de nrs. 2625, 2837, 3356, 3387, 4321, 4882, 5605, 7381; dat dit het hoedanige van de staat van de verzoeking is, komt omdat over de verzoeking wordt gehandeld; de hoedanigheid van de staat ervan, wordt aangeduid met Massa; Massa betekent ook in de oorspronkelijke taal de verzoeking; over het hoedanige ervan zal hierna worden gesproken.

8588. En Meriba; dat dit de hoedanigheid van de klacht betekent, staat hieruit vast dat Meriba in de oorspronkelijke taal onenigheid of twist betekent en de twist betekent de klacht, nrs. 8563, 8566; omdat namen ook het hoedanige van de zaak betekenen, nr. 8587, betekent Meriba hier daarom de hoedanigheid van de klacht.

Wat betreft de verzoeking zelf en de hoedanigheid ervan, moet men weten, dat hier degenen worden beschreven die in de verzoeken bijna bezwijken, namelijk zij die tegen de hemel en tevens tegen het Goddelijke Zelf klagen en tenslotte bijna niet geloven in de Goddelijke Voorzienigheid.

Deze dingen worden in de innerlijke zin aangeduid met die welke voorafgaan en eveneens met die welke volgen in dit vers en zij zijn het hoedanige van de staat van de verzoeking dat met Massa wordt aangeduid en het hoedanige van de klacht in de verzoeking dat met Meriba wordt aangeduid.

Dat het hoedanige hier met Meriba wordt aangeduid, blijkt bij David: *‘In de benauwdheid riept gij Mij aan en Ik hielp u uit. Ik antwoordde u in het verborgene; Ik beproefde u aan de wateren van Meriba’*, (Psalm 81:8).

Maar in de innerlijke historische zin, waarin wordt gehandeld over het godsdienstige bij de Israëlitische natie, wordt die natie beschreven hoedanig zij geweest is jegens Jehovah, namelijk dat zij Hem niet al smekende om hulp heeft willen vragen, maar dat ze die eiste. De oorzaak hiervan was dat zij Jehovah niet erkenden als de hoogste God met het hart, maar alleen met de mond, wanneer zij wonderen zagen.

Dat zij Hem niet met het hart hebben erkend, staat klaarblijkelijk vast uit het Egyptische kalf dat zij hadden gemaakt voor zich en aanbaden en zeiden dat die hun goden waren; en verder ook uit de herhaalde afvalligheid van hen, nr. 8301.

Dit wordt hier in de innerlijke historische zin beschreven; in de innerlijke geestelijke zin echter wordt de hoedanigheid van de verzoeking beschreven bij hen die tot het laatste van de verzoeking worden gebracht, voordat zij bevrijd worden.

Dat het hoedanige van de Israëlitische natie en van haar godsdienstigheid wordt beschreven door de onenigheid met Mozes bij Massa en Meriba, staat ook vast bij David: *‘Verhardt uw hart niet zoals in Meriba, zoals ten dage van Massa, in de woestijn, waar Mij uw vaders verzochten; zij verzochten Mij en zij zagen Mijn werk; veertig jaar heb Ik gewalgd in het geslacht; en Ik zei: Zij zijn een volk dwalende van hart en dezen hebben Mijn wegen niet gekend, aan wie Ik heb gezworen in Mijn toorn: Zij zullen tot Mijn rust niet komen’*, (Psalm 95:8-11).

Bij Mozes: *‘Gij zult Jehovah uw God niet verzoeken gelijk als gij Hem verzocht hebt in Massa’*, (Deuteronomium 6:16; 9:22,24).

Bij dezelfde: *‘Van Levi zei hij: Uw thumim en uw urim zijn aan de Heilige Man Die gij verzocht hebt in Massa, met Wie gij getwist hebt bij de wateren van Meriba’*, (Deuteronomium 33:8).

De Heilige Man staat hier voor de Heer, Die zij hebben verzocht en Die Mozes en Aharon niet hebben geheiligd.

In de innerlijk historische zin, waarin over het godsdienstige van de Israëlitische natie wordt gehandeld, wordt door Mozes en Aharon niet het Goddelijk Ware uitgebeeld, maar het godsdienstige van die natie, waarvan zij leiders en hoofden waren, nr. 7041.

Omdat dit godsdienstige zodanig was, zoals eerder is gezegd, werd het hun daarom aangekondigd, dat zij het volk niet in het land Kanaän zouden binnenleiden, waarover in het boek Numeri: *‘Jehovah zei tot Mozes en Aharon: Deswege dat gijlieden niet in Mij hebt geloofd en Mij geheiligd hebt in de ogen van de zonen Israëls, daarom zult gijlieden deze vergadering niet heenleiden in het land dat Ik hun gegeven heb; dit zijn de wateren van Meriba, omdat de zonen Israëls met Jehovah getwist hebben’*, (Numeri 20:12,13; 27:14). En bij dezelfde: *‘Aharon zal verzameld worden tot zijn volk en niet in het land komen dat Ik aan de zonen Israëls gegeven heb, deswege dat gijlieden Mijn mond weerspanning geweest zijt bij de wateren van Meriba’*, (Numeri 20:24); evenzo bij Mozes (Deuteronomium 32:50,51). Dat bij die natie niettemin een uitbeeldende Goddelijke eredienst was ingesteld, had als oorzaak dat een uitbeeldende eredienst kon worden ingesteld bij elke natie die de uiterlijke dingen van de eredienst heilig hield en die bijna afgodisch vereerde; want het uitbeeldende slaat niet op de persoon, maar op de zaak, nr. 1361; en het was de gemoedsaard van die natie, om louter en alleen de uiterlijke dingen als heilig en Goddelijk te vereren, zonder enig innerlijke; zoals bijvoorbeeld hun vaders: Abraham, Izaak en Jakob en daarna Mozes en David als godheden te aanbidden en bovendien elke steen en elk hout, die in hun Goddelijke eredienst ingewijd waren, heilig en voor Goddelijk te houden en te vereren, zoals de arken, de tafels daar, de lamp, het altaar, de klederen van Aharon, de urim en de thummim en daarna de tempel.

Daardoor werd in die tijd vanuit de voorzienigheid van de Heer vergemeenschapping gegeven van de engelen van de hemel met de mens; want er moet ergens een Kerk zijn of het uitbeeldende van een Kerk, opdat er vergemeenschapping kan zijn van de hemel met het menselijk geslacht; en omdat die natie, meer dan elke andere natie, de Goddelijke eredienst in de uiterlijke en uitwendige dingen konden stellen en zo het uitbeeldende van de een Kerk voordragen, werd daarom die natie genomen.

De vergemeenschapping met de engelen in de hemel door uitbeeldingen vond in die tijd plaats op deze wijze: hun uiterlijke eredienst werd vergemeenschap met de engelgeesten, die eenvoudig zijn en niet over innerlijke zaken nadenken, maar wel innerlijk goed zijn, zodanig zijn degenen die in de Grootste Mens met de verschillende soorten huid overeenstemmen; dezen letten in het geheel niet op het innerlijk van de mens, maar alleen op zijn uiterlijke dingen; indien dit heilig verschijnt, denken zij eveneens heilig daarover.

De innerlijke hemelse engelen zagen in deze geesten de uitbeeldingen, dus de hemelse en Goddelijke dingen die overeenstemden; want zij konden bij dezen zijn en die dingen zien, niet echter bij de mensen, tenzij door die geesten; engelen immers wonen met de mensen in innerlijke dingen, maar waar die niet zijn, wonen zij in de innerlijke dingen van de eenvoudige geesten, want de engelen houden alleen van het geestelijke en het hemelse, die het innerlijk vormen in de uitbeeldingen.

Uit dit weinige kan vaststaan, hoe er vergemeenschapping met de hemel met zo’n volk heeft kunnen zijn; maar men zie wat eerder over deze zaak is gezegd, namelijk dat bij de Joden het heilige van de eredienst op wonderbaarlijke wijze tot de hemel opgeheven is geweest buiten hen om, nr. 4307; dat de nakomelingen van Jakob het heilige konden uitbeelden, hoedanig zij ook waren, als zij slechts de bevolen rituelen strikt in acht namen, nrs. 3147, 3479, 3480, 3881, 4208, 4281, 4288, 4289, 4293, 4307, 4444, 4500, 4680, 4825, 4844, 4847, 4899, 4912, 6304, 6306, 7048, 7051, 8301.

8589. Om de twist van de zonen Israëls; dat dit de klacht betekent vanwege de zwaarte van de verzoeking, totdat zij het bezwijken nabij waren, staat vast uit de betekenis van de twist, dus de zware klacht, nr. 8563; dat het wil zeggen dat zij het bezwijken nabij waren, staat vast uit de hoedanigheid van hun twist, namelijk dat zij Mozes bijna gestenigd zouden hebben, dat zij Jehovah verzochten en dat zij zeiden ‘is Jehovah in ons midden?’

8590. En om het verzoeken van Jehovah door hen; dat dit betekent dat het was tegen het Goddelijke, waaraan zij wanhoopten dat daarvan hulp zou komen, staat vast uit wat eerder in nr. 8567 is gezegd, waar dezelfde woorden staan.

8591. Al zeggende: Is Jehovah in ons midden; dat dit betekent dat zij daaraan toe waren te geloven dat de Heer de zijnen geen hulp verleent, staat zonder ontvouwing vast.

8592. vers 8,9. En Amalek kwam en streed met Israël in Refidim. En Mozes zei tot Jozua: Kies ons mannen en ga uit, strijd tegen Amalek; morgen ga ik staan op het hoofd van de heuvel en de stok Gods in mijn hand.

En Amalek kwam, betekent het valse uit het innerlijk boze; en streed met Israël in Refidim, betekent dat die aanvielen toen dezen een zware verzoeking verduurden; en Mozes zei tot Jozua, betekent de Goddelijke invloeiing in het strijdende ware; kies ons mannen, betekent opdat dit het ware tot de strijd zal toerusten; en ga uit, strijd tegen Amalek, betekent tegen de valsheden vanuit het innerlijk boze; morgen ga ik staan op het hoofd van de heuvel, betekent de verbinding van het Goddelijk Ware met het goede van de naastenliefde en daaruit de invloeiing; en de stok Gods in mijn hand, betekent dat daaruit de macht is.

8593. En Amalek kwam; dat dit het valse uit het innerlijk boze betekent, staat vast uit de uitbeelding van Amalek, dus het valse vanuit het innerlijk boze, waarover hierna.

Wie en hoedanig degenen zijn die in het valse vanuit het innerlijk boze zijn, zal eerst worden gezegd.

Het innerlijk boze is dat wat van binnen bij de mens schuilt en wat is weggeborgen in zijn wil en vandaar in zijn denken en daarvan verschijnt geen spoor in het uiterlijke, zoals in het handelen, spreken en in het aangezicht; degenen die in zo'n boze zijn, beijveren zich op elke wijze en met elke kunst om dat te verbergen en verhullen onder de gedaante van het eerbare en het gerechte en onder de gedaante van de liefde jegens de naaste; en toch denken zij bij zichzelf nergens anders aan dan hoe zij het boze kunnen berokkenen en voor zoveel als zij het kunnen, doen zij het aan door anderen, waarbij zij zich daarvoor wachten dat het zou kunnen uitkomen dat het uit hen is; zij geven ook een onschuldige aanschijn aan het boze zelf, zodat het niet als het boze verschijnt; het is het verkwikkelijkste van hun leven om zulke zaken te overdenken en in het verborgene te beramen; dit wordt het innerlijk boze genoemd; zij die in dit boze zijn, worden boze genieën genoemd en zij zijn in het andere leven geheel en al gescheiden van hen die in het uiterlijk boze zijn en geesten worden genoemd.

Deze boze genieën, hebben hun hel achter de mens, dat wil zeggen, aan de rug en daar in verschillende grotten en holen; maar de boze geesten hebben hun hel vóór de mens en eveneens aan de zijden; die genieën behoren in de Grootste Mens tot het gebied van de kleine hersenen en eveneens tot dat deel van het ruggenmerg dat de vezels en de zenuwen uitzendt naar de onwillekeurige delen.

Wat het valse vanuit het boze verder aangaat, dit is niet zoals het valse vanuit het boze van de boze geesten, want het is in zich boos.

Zij die in dit boze zijn, vallen niet de waarheden van het geloof aan, maar de goedheden van het geloof; zij handelen immers door slechte aandoeningen, waardoor zij het juiste denken verdraaien en wel op een bijna onbegrijpelijke wijze; omdat dezen zodanig zijn, worden hun hellen geheel en al gescheiden van de hellen van de boze geesten en wel dermate dat zij nauwelijks vergemeenschapping hebben en dit ter wille hiervan dat zij gescheiden worden van de mensen van de geestelijke Kerk, want indien zij uit hun hellen zouden invloeiën, zou het met de mens van die Kerk gedaan zijn; zij zouden immers uiterst verborgen op het geweten inwerken en dat verdraaien en wel door het inblazen van slechte aandoeningen.

De helse genieën vallen de mens nooit openlijk aan, ook niet wanneer hij bij machte is om weerstand te bieden; maar wanneer het schijnt dat de mens aan het wankelen is om te bezwijken, zijn zij plotseling daar en vallen aan opdat hij geheel en al valt.

Dit wordt eveneens daardoor uitgebeeld dat Amalek nu Israël binnenviel; en ook daarna, toen de zonen Israëls zich tegen Jehovah verzetten en vreesden voor de natiën in het land Kanaän: *‘Toen daalde ook Amalek neder met de Kanaäniet uit het gebergte en sloegen de zonen Israëls tot aan Horma’*, (Numeri 14:43,45).

Hieruit kan vaststaan hoedanig degenen zijn die worden uitgebeeld door Amalek en waarom er het oordeel over hem door Jehovah was, dat er voortdurend oorlog tegen hen zou zijn en dat de herinnering aan hen uitgedelgd zou worden van onder de hemel, volgens de teksten in het laatste vers van dit hoofdstuk: *‘Omdat de hand van de bozen tegen de troon van Jah is, zo zal de oorlog voor Jehovah zijn tegen Amalek van geslacht tot geslacht’*; en in Deuteronomium: *‘Gedenkt wat Amalek u gedaan heeft op de weg als gij uit Egypte uitging; dat hij u ontmoette op de weg en in u de staart afsneed, al de zwakken, als gij moe en mat was; ook vreesde hij God niet. Wanneer Jehovah uw God u rust zal gegeven hebben, zult gij de gedachtenis van Amalek van onder de hemel uitdelgen; vergeet het niet’*, (Deuteronomium 25:17-19).

Verder in het eerste boek van Samuël: *‘Het is gezegd van Jehovah door Samuël aan Saul: Ik heb besloten te bezoeken dat wat Amalek aan Israël gedaan heeft, die zich tegen hem gesteld heeft op de weg toen hij uit Egypte opklom; en daarom, ga heen en sla Amalek en geef aan de vervloeking over alle dingen die hij heeft, van het kleine kind af tot de zuigeling, van de os af tot het kleinvee, van de kameel tot de ezel toe. Maar Saul spaarde de koning Agag en de beste stukken van de kudde van kleinvee en van de ossen en bijna het beste en de rammen en al het uitnemende; derhalve werd het Saul aangekondigd, dat hij van toen aan niet langer koning over Israël zou zijn’*, (1 Samuël 15).

Dat de gedachtenis aan Amalek uitgedelgd zou worden en dat alle dingen die daar waren, aan de vervloeking zouden worden overgegeven, betekende dat de boze genieën in het geheel geen gemeenschap zouden hebben met hen die van de geestelijke Kerk zijn, want zij hebben gemeenschap met hen die niet in waarheden zijn, maar de valsheden begunstigen vanuit boze aandoening.

Wie kan niet zien dat Jehovah zonder een oorzaak die dieper schuilt, nooit gezegd zou hebben, dat er voor altijd oorlog zou zijn tegen Amalek en dat diens gedachtenis zou worden uitgedelgd van onder de hemel en dat alle dingen die daar waren aan de vervloeking overgegeven zouden worden en dat dit toch niet heeft plaatsgevonden.

Die oorzaak die dieper schuilt, waarom die dingen zijn gezegd en hebben plaatsgevonden, ligt opgesloten in de woorden van Samuël tot Agag, de koning van de Amalekieten, die Saul had gespaard: *‘Agag, de koning van Amalek ging tot Samuël in verrukkingen; maar Samuël zei: Gelijk als uw zwaard de vrouwen kinderloos heeft gemaakt, aldus zal uw moeder, meer dan de vrouwen, kinderloos gemaakt worden; en Samuël hiew hem in stukken voor Jehovah’*, (1 Samuël 15:32); gaan in verrukkingen, betekent de uiterlijke aanlokkelikheden, die zulke personen in de tegenwoordigheid van anderen hebben; uw zwaard heeft de vrouwen kinderloos gemaakt, betekent dat hun valse de goede aandoeningen geweld aandoet; uw moeder zal, meer dan de vrouwen, kinderloos gemaakt worden, betekent dat de boze aandoening bij hen zal heersen vanuit het wilsdeel en niet uit het verstandsdeel; en Samuël hiew hem in stukken voor Jehovah, betekent dat zij afgescheiden werden van hen die in het valse vanuit het boze uit het verstandelijke zijn, dus de genieën van de geesten, nrs. 568, 6014, 8337; dat het zwaard het strijdende en verwoestende valse is, nrs. 2799, 4499, 7102.

8594. En streed met Israël in Refidim; dat dit betekent dat die aanvielen toen dezen een zware verzoeking verduurden, staat vast uit de betekenis van strijden, dus aanvallen door valsheden

vanuit het innerlijk boze; en uit de betekenis van Refidim, te weten de hoedanigheid van de verzoeking ten aanzien van het ware, nr. 8561.

Wat hieronder wordt verstaan, staat vast uit wat nu eerder in nr. 8593 is gezegd, namelijk dat zij die door Amalek worden uitgebeeld, in het andere leven degenen aanvallen die in een verzoeking zijn, wanneer dezen wankelen tot bijna aan hun bezwijken toe.

8595. En Mozes zei tot Jozua; dat dit de Goddelijke invloeiing in het strijdende ware betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, hier de invloeiing, omdat het is in het strijdende ware, dat door Jozua wordt uitgebeeld; dat het de Goddelijke invloeiing is, komt omdat door Mozes het Goddelijk Ware wordt uitgebeeld, dat wil zeggen, het Ware dat rechtstreeks uit de Heer voortgaat; dit Ware vloeit, omdat het zuiver Goddelijk is, in de waarheden van het geloof in, welke dan ook en maakt dat zij waar zijn; en uit de uitbeelding van Jozua, te weten het strijdende ware; dat Jozua het strijdende ware is, staat hieruit vast dat het hem bevolen werd dat hij tegen Amalek zou strijden, dat wil zeggen, tegen de valsheden vanuit het innerlijk boze; tegen dat zal het ware strijden, dat strijdend is geworden door de invloeiing van het Goddelijk Ware; het Goddelijk Ware Zelf dat rechtstreeks uit de Heer voortgaat, is niet strijdend, maar vreedzaam, want het is de Vrede zelf; het gaat immers voort uit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van de Heer; maar opdat dit strijdend wordt, vloeit het in bij zulke engelen die in de brandende ijver voor het ware en het goede zijn en vanuit die ijver aangespoord strijden; vandaar het strijdende ware dat door Jozua wordt uitgebeeld.

Omdat dit ware door Jozua werd uitgebeeld, werd hij daarom ook leider over de zonen Israëls na Mozes en leidde hij hen in het land Kanaän binnen en streed hij met de natiën daar; vandaar eveneens verscheen hem, toen hij in het land Kanaän kwam, de engel van Jehovah met het uitgetrokken zwaard in de hand en noemde zich de vorst van het leger van Jehovah, (Jozua 5: 13-15); met het uitgetrokken zwaard in de hand wordt het strijdende Goddelijk Ware in zijn macht aangeduid.

Dat het zwaard het strijdende ware is, zie de nrs. 2799, 4499; en dat het uitgetrokken zwaard is het ware dat aanhoudend strijdt tegen de valsheden en de boosheden, nr. 8294; en dat de hand de macht is, nrs. 878, 4931-4937, 7518, 8050, 8153; en verder dat met de natiën in het land Kanaän de valsheden en boosheden worden aangeduid, waartegen moet worden gestreden, nr. 8054.

8596. Kies ons mannen; dat dit betekent opdat het de waarheden tot de strijd zal toerusten, staat vast uit de betekenis van de mannen, te weten de waarheden, nrs. 265, 749, 1007, 3134; die tot de strijd toerusten, wordt daarmee aangeduid dat Jozua zou kiezen; wanneer immers door Jozua het strijdende Goddelijk Ware wordt uitgebeeld, dan worden met de mannen die hij kiest en aan zich toevoegt, de tot de strijd toegeruste dingen aangeduid.

8597. En ga uit, strijd tegen Amalek; dat dit betekent tegen de valsheden uit het innerlijk boze, staat vast uit de uitbeelding van Amalek, dus de valsheden vanuit het innerlijk boze, nr. 8593.

8598. Morgen ga ik staan op het hoofd van de heuvel; dat dit de verbinding van het Goddelijk Ware met het goede van de naastenliefde en daaruit de invloeiing betekent, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, die zou gaan staan op het hoofd van de heuvel, wat het Goddelijk Ware is, waarover meermalen eerder; uit de betekenis van gaan staan, dus verbonden worden en invloeien; dat gaan staan hier verbonden worden is, komt omdat hij dan op het hoofd van de heuvel zou zijn en met de heuvel wordt het goede van de naastenliefde aangeduid; dat het ook invloeien is, komt omdat hij van daar af de strijd overzag en eveneens beschikte, wat

daarmee wordt aangeduid dat wanneer hij zijn hand ophief, Israël de overhand had en wanneer hij zijn hand neerliet Amalek de overhand had; en uit de betekenis van de heuvel, dus het goede van de naastenliefde, nr. 6435.

Hoe het is gesteld met de verbinding en de invloeiing van het goede van de naastenliefde in het strijdende ware, moet in het kort worden gezegd: het Goddelijk Ware wordt strijdend door de verbinding met degenen die in de ijver zijn, zoals eerder is gezegd.

Zij die in de ijver zijn, strijden, maar niet uit enige onmin of vijandigheid, maar veeleer uit naastenliefde, want de ijver verschilt van de toorn hierin dat de ijver in zich het goede heeft dat van de naastenliefde is en daarom verwijdert de ijver, wanneer die strijdt, slechts degenen die in het valse en het boze zijn, opdat die niet degenen kwetsen die in het goede en het ware zijn; de toorn echter verwijdert die niet alleen, maar achtervolgt hen ook uit haat en wraak; de ijver immers uit de naastenliefde die er in is, wil ook het goede aan hen die in het boze en het valse zijn en doet hun ook goed voor zoveel zij de goeden niet schaden; maar de toorn uit haat en wraak die er in zijn, is boos jegens allen met wie hij strijdt, om het even of zij goed dan wel boos zijn; hieruit kan vaststaan wat er wordt verstaan onder de invloeiing van het goede van de naastenliefde in het strijdende ware.

Dat de ijver in zich het goede heeft en de toorn het boze, zie de nrs. 4164, 4444.

8599. En de stok Gods in mijn hand; dat dit betekent dat daaruit de macht is, staat vast uit de betekenis van de stok Gods, namelijk de Goddelijke macht, nrs. 4013, 4015, 4876, 4936, 7026; en uit de betekenis van de hand, te weten eveneens de macht, nr. 8595; dat er wordt gezegd de stok Gods in de hand, komt omdat met de stok de uiterlijke macht wordt aangeduid en met de hand de innerlijke, ofwel met de stok de natuurlijke macht en met de hand de geestelijke, nrs. 6947, 7011; ‘daaruit de macht’ wordt er gezegd, omdat in het strijdende ware de macht is vanuit het goede, want alle macht die het ware heeft, is uit het goede dat er in is; de oorzaak hiervan is dat in het goede het Goddelijke is en door het goede is het aan het ware in; maar het is niet aan het ware in zonder het goede; dat het ware het al van de macht heeft uit het goede, zie de nrs. 3563, 4931; en dat het goede het al van de macht heeft uit het Goddelijke, is duidelijk.

8600. vers 10-13. *En Jozua deed gelijk als Mozes hem gezegd had, door te strijden tegen Amalek; en Mozes, Aharon en Hur, klommen op het hoofd van de heuvel. En het geschiedde, wanneer Mozes zijn hand ophief en Israël overmocht en wanneer hij zijn hand neerliet en Amalek overmocht. En de handen van Mozes werden zwaar en zij namen een steen en legden die onder hem, en hij zat daarop; en Aharon en Hur ondersteunden zijn handen, één aan deze en één aan de andere zijde; en het geschiedde, zijn handen waren stevig totdat de zon onderging. En Jozua verzwakte Amalek en zijn volk tot de mond van het zwaard.*

En Jozua deed gelijk als Mozes hem gezegd had, betekent de uitwerking zoals het strijdende ware door het Goddelijk Ware was onderricht; door te strijden tegen Amalek, betekent tegen het valse vanuit het innerlijk boze; en Mozes, Aharon en Hur, betekent de Goddelijke waarheden in de opeenvolgende orde; klommen op het hoofd van de heuvel, betekent in het goede van de naastenliefde; en het geschiedde, wanneer Mozes zijn hand ophief, betekent wanneer het geloof bij hen die van de geestelijke Kerk waren, naar de Heer schouwde; en Israël overmocht, betekent dat dan het strijdende ware overwon; en wanneer hij de hand neerliet, betekent wanneer het geloof bij hen omlaag schouwde of van de Heer vandaan tot zichzelf en de wereld; en Amalek overmocht betekent dat dan het valse overwon; en de handen van Mozes werden zwaar, betekent dat de macht van omhoog tot de Heer te schouwen ontbrak; en zij namen een steen, betekent het Goddelijk Ware in het laatste van de orde; en zij legden die onder hem en hij zat daarop, betekent de overeenstemming met het

eerste ware van de orde; en Aharon en Hur, betekent de waarheden in de orde; ondersteunden zijn handen, betekent de ondersteuning van het strijdende ware; één aan deze en één aan de andere zijde, betekent van alle zijden; en het geschiedde, zijn handen waren stevig, betekent de sterkte van de macht toen; totdat de zon onderging, betekent toen die staat ophield; en Jozua verzwakte Amalek en zijn volk, betekent de vermindering van de macht bij hen die in het valse vanuit het innerlijk boze zijn; tot de mond van het zwaard, betekent door het strijdende ware.

8601. En Jozua deed gelijk als Mozes hem gezegd had; dat dit de uitwerking betekent zoals het strijdende ware door het Goddelijk Ware was onderricht, staat vast uit de betekenis van doen, namelijk de uitwerking; uit de uitbeelding van Jozua, te weten het strijdende ware, nr. 8595; en uit de betekenis van gelijk als Mozes hem gezegd had, dus zoals het door het Goddelijk Ware was onderricht, want door Mozes wordt het Goddelijk Ware uitgebeeld en met gezegd had wordt aangeduid daardoor onderricht worden.

8602. Door te strijden tegen Amalek; dat dit betekent tegen het valse vanuit het innerlijk boze, staat vast uit de uitbeelding van Amalek, namelijk het valse vanuit het innerlijk boze, nr. 8593.

8603. En Mozes, Aharon en Hur; dat dit de Goddelijke waarheden in de opeenvolgende orde betekent, staat vast uit de betekenis van Mozes, namelijk het rechtsreeks uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware, nr. 7010; uit de uitbeelding van Aharon, dus het indirect uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware, nr. 7009; en uit de betekenis van Hur, te weten het hierdoor opnieuw indirect voortgaande Goddelijk Ware; dus zijn zij de waarheden in de opeenvolgende orde.

Wat waarheden in de opeenvolgende orde zijn, zal in het kort worden gezegd; alle en de afzonderlijke dingen in de algehele natuur ontstaan uit innerlijke dingen in volgorde; zij zijn afleidingen en opeenvolgingen; maar die innerlijke dingen hangen niet samen met de uiterlijke door het continue, maar zij zijn onderscheiden en zij zijn verbonden door uitlopers zoals vezels, waardoor vergemeenschapping plaatsvindt.

Hoedanig de afleidingen en de opeenvolgingen daaruit in het algemeen zijn, daarvan kunnen vruchten, zoals: citroenen, appels en dergelijke een voorstelling geven; het meest uitwendige ervan zijn de schillen, die ze omringen; het innerlijke is het vruchtvlees, dat omringd wordt; het nog meer innerlijke zijn de zaden, die van buiten worden omgeven door hulsels en daarna zelf met vliezen; daaronder is het innerlijk vlees, waarin de eerste vorm zoals een ziel is, waaruit weer nieuwe bomen en nieuwe vruchten komen.

Al deze dingen zijn in een opeenvolgende orde en onderling onderscheiden en eveneens verbonden; de vergemeenschapping van de innerlijke dingen met de uiterlijke, vindt op wonderbaarlijke wijze plaats door als het ware vezelachtige overgangen.

In de aanvangen hangen die dingen wanneer die gevormd worden, bijna samen, maar in de loop van de tijd worden zij gescheiden; want de eerste vorm, die de binnenste is in het zaad, moet voordat die in de vormen kan worden uitgebreid, die eender zijn aan de ouders, geleidelijk worden geopend; en wanneer hij wordt geopend en begint te groeien, passen zich de vruchtvlezen aan waarmee hij is omringd; zij zijn hem eerst van dienst als humus, daarna als vruchtbaar makend sap; na deze tijd, die de tijd in de baarmoeder is, wordt hij geboren en dan wordt hij overgelaten aan de humus van de aarde, waarin hij als zaad was ingezaaid. Hieruit kan een idee worden gevormd hoe het is gesteld met de afleidingen in de opeenvolgende orde.

Zoals het is gesteld in het plantenrijk, zo is het eveneens gesteld in het dierenrijk, maar dan meer volmaakt; er zijn in het dierenrijk, uitwendige, inwendige en binnenste dingen,

eveneens in een opeenvolgende orde, die onderling onderscheiden en verbonden zijn; maar zij verschillen hierin, dat de vormen in het dierenrijk geschapen zijn om het leven op te nemen, vandaar zoals opnemende vormen van het leven in de opeenvolgende orde zijn, zo zijn eveneens de levens die daaruit voortkomen, want de opnemende vormen of substanties van het leven zijn de subjecten en dat wat uit de veranderingen en aanpassingen voortkomt, zijn de krachten die levens moeten worden genoemd, omdat zij levende krachten zijn. Hieruit kan nu vaststaan, wat de Goddelijke Waarheden in de opeenvolgende orde zijn, want alle dingen die van het leven zijn, hebben betrekking op het ware en hun volmaaktheid op het goede en in de tegengestelde zin op het valse en hun onvolmaaktheid op het boze. De overgangen van het ene tot het andere in de opeenvolgende orde worden ook graden genoemd.

8604. En het geschiedde, wanneer Mozes zijn hand ophief; dat dit betekent wanneer het geloof bij hen die van de geestelijk Kerk waren, naar de Heer schouwde, staat vast uit de betekenis van Mozes, namelijk het Goddelijk Ware, waarover meermalen eerder; en uit de betekenis van de hand opheffen, dus de geestelijke macht omhoog richten, dus tot de Heer; dat de hand de geestelijk macht is, zie de nrs. 6947, 7011; en omdat de geestelijke macht het geloof is, want alle macht in de geestelijke wereld, dat wil zeggen, tegen de valsheden vanuit het boze, is van het ware vanuit het goede, of van het geloof vanuit de naastenliefde, nrs. 3563, 4931.

Wat naar de Heer schouwen is en wat naar de wereld en tot zichzelf is, dus wat schouwen boven zich en beneden zich is, zie nrs. 7814-7821, namelijk dat boven zich schouwen is schouwen tot de naaste, tot het vaderland, tot de Kerk, tot de hemel, en zo dus tot de Heer, nrs. 7814, 7815, 7817; dat beneden zich schouwen is schouwen tot de wereld en tot zichzelf, nr. 7817; dat boven zich en beneden zich schouwen is ten doel hebben en boven alles liefhebben, nr. 7818; en dat de mens daardoor van de wilde dieren wordt onderscheiden dat hij boven zich en beneden zich kan schouwen en dat hij wanneer hij boven zich schouwt, een mens is, maar wanneer hij beneden zich schouwt, een beest is, nr. 7821; dat boven zich schouwen is door de Heer verheven worden, nr. 7816.

De Heer immers vloeit bij elk mens in door het ware dat uit Hem is, hierdoor geeft Hij de mens het leven; want het licht dat uit de Heer is, is het Goddelijk Ware en het is het leven, (Johannes 1:4).

Dit Goddelijk Ware, dat uit de Heer is, vloeit in het goede bij de mens in en daardoor trekt Hij de mens tot Zich, want het leven dat uit de Heer is, is aantrekkend, omdat het uit de liefde is; alle liefde immers heeft in zich een aantrekkingskracht, omdat zij verbonden wil worden totdat zij één zijn.

Wanneer dus de mens in het goede is en vanuit het goede in het ware, dan wordt hij aangetrokken door de Heer en met Hem verbonden; dit wordt verstaan onder omhoog tot de Heer schouwen.

Maar wanneer de mens niet in het goede is, dus niet in het ware vanuit het goede, dan wordt hij eveneens aangetrokken door de Heer, maar hij kan niet worden opgeheven, want de boosheden en de valsheden daaruit keren zich af; dit wordt verstaan onder omlaag schouwen of tot zichzelf en tot de wereld.

Dat de Heer de mens tot Zich trekt, leert Hijzelf bij Johannes: *'Ik, zo Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal allen tot Mijzelftrekken'*, (Johannes 12:32).

Hieruit nu kan vaststaan hoe het moet worden verstaan dat wanneer het geloof naar de Heer schouwde, het strijdende ware overwon en dat wanneer het geloof van de Heer af tot zich en de wereld schouwde, dan het valse overwon, die dingen worden daarmee aangeduid dat wanneer Mozes de hand ophief, Israël overmocht en wanneer hij de hand neerliet, Amalek overmocht.

8605. En Israël overmocht; dat dit betekent dat dan het strijdende ware overwon, staat vast uit de betekenis van overmogen, dus overwinnen; en uit de uitbeelding van Israël, dus degenen die van de geestelijke Kerk zijn, hier zij die vanuit waarheden strijden tegen de valsheden die vanuit het innerlijk boze zijn.

8606. En wanneer hij de hand neerliet; dat dit betekent wanneer het geloof bij hen omlaag schouwde of van de Heer af tot zich en de wereld, staat vast uit wat eerder in nr. 8604 is ontvouwd.

Dat het geloof dat tot de Heer schouwt, overwint, komt omdat de Heer dan strijdt, want de Heer is het geloof, omdat het geloof uit Hem is; maar dat het geloof dat van de Heer af tot zich en de wereld schouwt, bezwijkt, komt omdat de mens dan uit zichzelf strijdt.

8607. En Amalek overmocht; dat dit betekent dat dan het valse overwon, staat vast uit de betekenis van overmogen, dus overwinnen en uit de uitbeelding van Amalek, te weten het valse vanuit het innerlijk boze, nr. 8593.

Dat nu eens Israël overwon en dan weer Amalek, beeldde uit dat zij die van de geestelijke Kerk zijn, niet kunnen zijn in het geloof dat aanhoudend tot de Heer schouwt, maar dat zij beurtelings in het geloof zijn dat tot zich en tot de wereld schouwt; degenen die van die Kerk zijn, zijn immers in het duister en vandaar in het onvaste ten aanzien van het geloof; dat zij zodanig zijn, zie de nrs. 2708, 2715, 2718, 2831, 2935, 2937, 3833, 6289, 6500, 6639, 6865, 6945, 7233; vandaar komt het dat Amalek niet door Jozua, noch daarna door de richteren, noch door de koningen in het land Kanaän, werd uitgeroeid, hoezeer het ook bevolen was, dat hij verdelgd zou worden, nr. 8593.

8608. En de handen van Mozes werden zwaar; dat dit betekent dat de macht van omhoog te schouwen tot de Heer ontbrak, staat vast uit de betekenis van de handen, dus de machten die van het geloof zijn, nr. 8604; en uit de betekenis van de zware handen of dat de krachten van de handen op te heffen verminderden, dus dat de macht van omhoog tot de Heer te schouwen ontbrak, want met de handen opheffen, wordt het tot de Heer schouwende geloof aangeduid, nr. 8604 en met de handen neerlaten het van de Heer af omlaag schouwende geloof, nr. 8606.

8609. En zij namen een steen; dat dit het Goddelijk Ware in het laatste van de orde betekent, staat vast uit de betekenis van de steen, namelijk het ware, nrs. 643, 1298, 3720, 3769, 3771, 3789, 3798, 6426, hier het ware in het laatste van de orde, omdat die onder hem werd gelegd en hij daarop zat; een gewone steen betekent ook het lagere ware, een kostbare steen of edelsteen echter het hogere of innerlijk ware.

Wat het ware in het laatste van de orde is, kan vaststaan uit wat eerder in nr. 8603 is gezegd met betrekking tot de waarheden in de opeenvolgende orde, namelijk dat er innerlijke en uiterlijke waarheden zijn en die de laatste zijn, worden onder de waarheden in het laatste van de orde verstaan.

8610. En zij legden die onder hem en hij zat daarop; dat dit de overeenstemming met het eerste Ware van de orde betekent, kan hieruit vaststaan dat die steen Mozes ondersteunde en door Mozes wordt het Ware in het eerste van de orde uitgebeeld, of het Goddelijk Ware dat rechtstreeks uit de Heer voortgaat.

Wanneer met dit Ware het Ware in het laatste van de orde overeenstemt, dan wordt het eerstgenoemde ondersteund, want dan handelen zij als één; de innerlijke dingen worden immers verbonden met de uiterlijke en tenslotte met de laatste verbonden door

overeenstemmingen; want dan heeft het eerste ware sterkte in het laatste, want het is in dit en het handelt door dit.

Maar indien er geen overeenstemming is, is er ontbinding; vandaar heeft het eerste ware geen sterkte in het laatste.

Wat overeenstemming is, kan men zien uit wat overvloedig is aangevoerd aan het einde van de hoofdstukken ten aanzien van de overeenstemmingen van alles wat bij de mens is, met de Grootste Mens.

8611. En Aharon en Hur; dat dit de waarheden in de orde betekent, staat vast uit de uitbeelding van Aharon en Hur, namelijk de lagere waarheden in de opeenvolgende orde ten opzichte van het Ware in het eerste van de orde, dat door Mozes wordt uitgebeeld, nr. 8603.

8612. Ondersteunden zijn handen; dat dit de ondersteuning van de macht van het strijdende ware betekent, nrs. 878, 4931-4937, 7518, 8050, 8153; hier de macht van het strijdende ware, dat door Jozua wordt uitgebeeld, nr. 8595.

Dat het de ondersteuning van het strijdende ware is, die daarmee wordt aangeduid dat Aharon en Hur de handen van Mozes ondersteunden, komt omdat Jozua overmocht door de opheffing van de handen van Mozes.

8613. Eén aan deze en één aan de andere zijde; dat dit betekent van alle zijden, staat hieruit vast dat één aan deze en één aan de andere kant, wil zeggen aan de rechter en aan de linkerzijde, en in de geestelijke zin is ter rechter en ter linker, van alle zijden, want rechts en links zijn niet bepalingen tot een bepaalde hemelstreek, maar tot elke richting; die is er immers onverschillig waarheen de mens zich keert; te meer in de geestelijke wereld, waar de bepalingen van de ruimten zich geheel anders gedragen dan in de natuurlijke wereld, want daar verschijnt dat wat aan de rechterzijde is, aan de rechterzijde in elk draai of rondwenteling, evenzo de dingen die aan de linkerzijde zijn, zie de nrs. 4321, 4882.

8614. En het geschiedde, zijn handen waren stevig; dat dit de sterkte van de macht toen betekent, staat vast uit de betekenis van de handen, namelijk de macht, nr. 8612; vandaar wordt de sterkte van de macht daarmee aangeduid dat de handen stevig werden door de ondersteuning.

8615. Toen de zon onderging; dat dit betekent toen die staat ophield, namelijk de staat van de strijd tegen het valse vanuit het innerlijk boze, staat hieruit vast dat de tijden van de dag vanaf de opgang van de zon tot haar ondergang en dan weer tot haar opgang, veranderingen van staat betekenen, die degenen die in het andere leven zijn, ondergaan; het einde van die staat wordt aangeduid met de tijd van de ondergang van de zon; vandaar komt het dat met totdat de zon onderging, wordt aangeduid dat die staat ophield.

Dat de tijden van de dag vanaf de opgang van de zon tot haar ondergaan, staten en de veranderingen ervan betekenen, zie de nrs. 5672, 5962, 6110, 8426.

Eenieder die het overweegt, kan zien dat de teksten in deze verzen, verborgenheden bevatten die niet in de letterlijke zin uitkomen; zoals dat Mozes op de heuvel ging staan; een stok in zijn hand had; dat Jozua overwon wanneer Mozes de handen ophief en Amalek overwon wanneer Mozes de handen neerliet; en dat zij een steen onder hem legden waarop hij zat en dat Aharon en Hur de handen ondersteunden; en dat dit plaatsvond totdat de zon onderging; indien dit alles en de afzonderlijke dingen niet hadden overeengestemd met die welke in de hemel zijn, zouden zij nooit iets hebben kunnen bijdragen tot de strijd tegen Amalek.

De overeenstemmingen hebben alle kracht en wel dermate dat wat op aarde volgens de overeenstemmingen plaatsvindt, in de hemel van kracht is, want de overeenstemmingen zijn uit het Goddelijke.

Zij die in het goede van de liefde en van het geloof zijn, zijn in de overeenstemmingen en het Goddelijke doet alle dingen bij hen; uit het Goddelijke immers is het goede van de liefde en het goede van het geloof.

Alle wonderen die in het Woord worden vermeld, hebben door overeenstemmingen plaatsgevonden.

Het Woord is zo geschreven dat de afzonderlijke dingen daar tot de kleinste toe overeenstemmen met de dingen die in de hemel zijn; vandaar heeft het Woord Goddelijke kracht en verbindt het de hemel met de aarde; want wanneer het Woord op aarde wordt gelezen, worden de engelen die in de hemel zijn, bewogen tot het heilige dat in de innerlijke zin is; dit vindt plaats door de overeenstemmingen van de afzonderlijke dingen daar.

8616. En Jozua verzwakte Amalek en zijn volk; dat dit de vermindering van de macht betekent bij hen die in het valse uit het innerlijk boze zijn, staat vast uit de betekenis van verzwakken, namelijk verminderen van de macht; en uit de uitbeelding van Amalek en zijn volk, namelijk zij die in het valse uit het innerlijk boze zijn, waarover eerder nr. 8593.

8617. Tot de mond van het zwaard; dat dit betekent door het strijdende ware, staat vast uit de betekenis van het zwaard, namelijk het strijdende ware, nrs. 2799, 8294.

8618. vers 14-16. *En Jehovah zei tot Mozes: Schrijf dit ter herdenking in een boek en leg het in de oren van Jozua, dat Ik al verdelgende zal verdelgen de gedachtenis aan Amalek van onder de hemelen. En Mozes bouwde een altaar en hij noemde de naam ervan Jehovah Nissi. En hij zei: Omdat de hand is tegen de troon van Jah, oorlog voor Jehovah tegen Amalek van geslacht tot geslacht.*

En Jehovah zei tot Mozes, betekent het onderricht; schrijf dit ter herdenking in een boek, betekent de voortdurende gedachtenis; en leg het in de oren van Jozua, betekent om te gehoorzamen ten gunste van het tegen dat valse strijdende ware; dat Ik al verdelgende zal verdelgen de gedachtenis van Amalek van onder de hemelen, betekent dat dit valse geheel en al verwijderd moet worden, zodat het niet langer strijdt; en Mozes bouwde een altaar, betekent voor het heilige van de eredienst en van de gedachtenis; en hij noemde de naam ervan Jehovah Nissi, betekent de aanhoudende oorlog en de bescherming van de Heer tegen hen die in het valse van het innerlijk boze zijn; en hij zei: Omdat de hand is tegen de troon van Jah, betekent omdat zij het geestelijk rijk van de Heer geweld willen aandoen; oorlog voor Jehovah tegen Amalek van geslacht tot geslacht, betekent dat zij onder het juk waren gebracht en naar een hel geworpen, waaruit zij nooit kunnen verrijzen vanwege de Goddelijke macht van de Heer.

8619. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit het onderricht betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, namelijk dat dit het volgende inhoudt en omdat Mozes daar wordt onderricht wat gedaan moet worden, is dit het onderricht dat wordt aangeduid.

8620. Schrijf dit ter herdenking in een boek; dat dit betekent in voortdurende gedachtenis, staat vast uit de betekenis van de herdenking, namelijk dat men zich moet herinneren of dat het ter gedachtenis moet zijn, nrs. 8066, 8067; en uit de betekenis van schrijven in een boek, dus om het zich voortdurend te herinneren; dit wordt met in een boek schrijven aangeduid bij

Jesaja: *‘Kom, schrijf op een tafel bij hen en druk dit uit op een boek, opdat het zij tot de laatste dag, voor altoos tot in het eeuwige’*, (Jesaja 30:8).

Omdat de herinnering wordt aangeduid met schrijven in een boek, wordt vandaar van de gelovigen gezegd, dat zij in het Boek des levens zijn geschreven; want met de Goddelijke herinnering wordt de zaliging aangeduid en met de niet-herinnering of de vergetelheid, de verdoemenis.

Over het Boek des levens het volgende bij Daniël: *‘De Oude der dagen zette zich tot het gericht en de boeken werden geopend’*, (Daniël 7:10).

Bij dezelfde: *‘In die tijd zal uw volk gered worden, al wie gevonden zal worden geschreven te zijn in het Boek’*, (Daniël 12:1).

Bij David: *‘Geef ongerechtigheid over hun ongerechtigheid en laat hen niet komen tot Uw gerechtigheid; laat hen uitgedelgd worden uit het Boek der levens en met de gerechten niet geschreven worden’*, (Psalm 69:28,29).

Bij Johannes: *‘Die overwint, die zal bekleed worden met witte bekleedselen; Ik zal zijn naam niet uitdelgen uit het Boek des levens’*, (Openbaring 3:5).

Bij dezelfde: *‘In het Nieuwe Jeruzalem zal niet iemand ingaan dan alleen zij die geschreven zijn in het Boek des levens van het Lam’*, (Openbaring 21:27).

Bij dezelfde: *‘Ik zag dat de boeken geopend werden; en een ander Boek werd geopend, hetwelk des levens is; en de doden werden geoordeeld naar de dingen die geschreven waren in de boeken volgens hun werken; zij werden allen geoordeeld volgens hun werken; en indien iemand niet gevonden werd geschreven in het Boek des levens, zo werd hij uitgeworpen in de poel des vuurs’*, (Openbaring 20:12-15; 13:8; 17:8).

Wie niet vanuit de innerlijke zin weet wat het Boek des levens is en verder wat de boeken zijn waaruit zij geoordeeld moeten worden, kan geen ander idee hebben dan dat er in de hemel zulke boeken zijn en dat daarin alle daden zijn geschreven waarvan zo de herinnering wordt bewaard; terwijl toch onder de boeken in de genoemde plaatsen niet boeken worden verstaan, maar de herinnering van alle dingen die zij bedreven hebben; iedereen immers draagt in het andere leven het geheugen van al zijn daden met zich, dus het Boek des levens, nr. 2474; maar eenieder volgens zijn daden oordelen kan niemand dan alleen de Heer; want alle daden gaan voort uit eindoorzaken, die diep van binnen verborgen schuilen; volgens die oorzaken wordt de mens geoordeeld; niemand weet die dan alleen de Heer, daarom heeft Hij alleen het oordeel, wat ook hieronder wordt verstaan bij Johannes: *‘Ik zag op de rechter van Degene Die op de troon zat, een Boek geschreven van binnen en van achteren, verzegeld met zeven zegels; daarna zag ik een sterke engel, roepende met een grote stem: Wie is waardig het Boek te openen en zijn zegels los te maken. Een van de ouderen zei tot mij: Zie, de Leeuw Die uit de stam van Juda is, de Wortel Davids, overwon om het Boek te openen en zij zongen een nieuw gezang: Gij zijt waardig het Boek te nemen en zijn zegels te openen’*, (Openbaring 5:1-9).

Hieruit kan vaststaan dat onder het geschreven boek de tegenwoordigheid van de daden van elk mens wordt verstaan; eender onder het Boek bij David: *‘Op Uw Boek waren al de dagen geschreven die bestemd waren’*, (Psalm 139:16).

8621. En leg het in de oren van Jozua; dat dit betekent om te gehoorzamen ten gunste van het tegen dat valse strijdende ware, staat vast uit de betekenis van in de oren leggen, dus om te gehoorzamen; dat het oor de gehoorzaamheid is, zie de nrs. 2542, 3869, 4652-4660; en uit de uitbeelding van Jozua, dus het strijdende ware tegen het valse vanuit het innerlijk boze, nr. 8595.

8622. Dat Ik al verdelgende zal verdelgen de gedachtenis van Amalek van onder de hemelen; dat dit betekent dat dit valse geheel en al verwijderd moet worden, zodat het niet langer

strijdt, staat vast uit de betekenis van de gedachtenis verdelgen, dus verwijderen, waarover hierna; en uit de uitbeelding van Amalek, namelijk degenen die in het valse vanuit het innerlijk boze zijn, nr. 8593.

Dat de gedachtenis aan Amalek verdelgen, is het valse verwijderen dat uit het innerlijk boze is, komt omdat dat verwijderd kan worden, maar niet verdeld; dat valse immers is bij de helse genieën, die tot in het eeuwige leven, nr. 8593; maar die genieën worden door de Heer verwijderd, opdat zij niet invloeden in hen die van de geestelijke Kerk zijn; de oorzaak hiervan is dat zij niet zoals de helse geesten invloeden in het denken, dat van het verstand is, dus ook niet in geloofszaken, maar in aandoeningen, die van de wil zijn, dus in die dingen die van de naastenliefde zijn; en dit doen zij zo heimelijk dat er nooit een spoor verschijnt dat het van hen komt; en daarom zou de mens van de geestelijke Kerk, indien zij zouden invloeden, nooit gezaligd kunnen worden, aangezien zij de aandoeningen van het ware en het goede zouden verdraaien en geheel en al bederven; vandaar komt het dat die helse genieën worden verwijderd en dat zij dus zo geen gemeenschap kunnen hebben met hen die uit het geestelijk rijk van de Heer zijn.

Bovendien moet men weten, dat bij de mens van de geestelijke Kerk een nieuwe wil is ingeplant in het verstandelijke deel, nrs. 895, 927, 1023, 1043, 1044, 2256, 4328, 4493, 5113; deze wil zouden die genieën volledig vernietigen, indien het hun werd toegestaan om in te vloeien; zij zouden ook in de overgeërfde boosheden van de oude wil binnengaan en die opnieuw ontsluiten, die toch opgesloten waren; dat die zijn opgesloten zie de nrs. 986, 1667, 2308.

Die helse geesten worden op deze wijze verwijderd opdat zij niet invloeden; omdat hun valse, dat het valse vanuit het innerlijk boze is, het boze is en wel zo'n boze dat niet kan invloeden in het verstandelijke deel, maar in het wilsdeel; en omdat de nieuwe wil van de mens van de geestelijke Kerk is ingeplant in het verstandsdeel, zoals eerder is gezegd, werden zij vandaar verwijderd van de invloeding daarin.

Tot dit doel beschikt de Heer het ook, dat zulke genieën worden verwoest ten aanzien van elk verstandelijke.

Zulke genieën worden die mensen na de dood, die aanhoudend het boze tegen de naaste hebben overdacht en hun gedachten met zulke zaken hebben verlustigd en eveneens het boze hebben aangedaan, maar heimelijk en door anderen, door er met de meest zorg voor te waken dat iemand zou weten dat het van hen kwam; overigens zijn zij in de uiterlijke dingen bescheiden, hoffelijk en zoals vrienden verschenen en eveneens zoals christenen naar hun spreken en verder ook naar het leven, maar zij zijn huichelaars geweest en van binnen sluwe tijgers.

8623. En Mozes bouwde een altaar; dat dit betekent voor het heilige van de eredienst en van de gedachtenis, staat vast uit de betekenis van het altaar, dus het voornaamste uitbeeldende van de Heer, nrs. 2777, 2811, 4489; en vandaar het heilige van de eredienst, nr. 4541; dat het ook is ter gedachtenis, komt omdat in de oude tijden steenhopen werden opgericht tot getuige en aandenken van een zaak die vast zou staan en die zij indachtig zouden zijn; en daarna ook altaren, nr. 4192; hier ter gedachtenis daaraan dat er, omdat de hand van Amalek tegen de troon van Jah was, oorlog voor Jehovah tegen hem zou zijn van geslacht tot geslacht.

Dat er ook altaren werden gebouwd tot getuige en gedachtenis, staat vast uit het altaar dat de Rubenieten, de Gaddieten en de helft van de stam van Menasse aan de Jordaan bouwden, waarover zij zeiden tot de zonen van Israël, die daarom hun de oorlog wilden aandoen, dat zij het hadden gebouwd, opdat het een getuige zou zijn dat zij Jehovah zouden vereren, niet door brandoffers en slachtoffers daarop, maar op het altaar dat vóór het habitakel was; daarom noemden zij dat altaar, *'de getuige tussen ons en tussen ulieden, dat Jehovah God is'*, (Jozua 22:10-34).

8624. En hij noemde de naam ervan Jehovah Nissi; dat dit de aanhoudende oorlog en de bescherming van de Heer betekent tegen hen die in het valse van het innerlijk boze zijn, staat hieruit vast, dat de namen die door de Ouden in de Kerk werden gegeven, de hoedanigheid en de staat van de zaak betekenden waarover toen werd gehandeld en dat zij eveneens dezelfde hoedanigheden in de namen insloten, nrs. 340, 1946, 3422, 4298; de hoedanigheid en de staat van de zaak waarover hier wordt gehandeld, is deze dat er oorlog voor Jehovah zal zijn tegen Amalek van geslacht tot geslacht; in de innerlijke zin dat er een voortdurende oorlog zal zijn tegen hen die in het valse van het innerlijk boze zijn; dit wordt eveneens met Jehovah Nissi aangeduid.

Jehovah Nissi betekent in de oorspronkelijke taal Jehovah mijn banier of standaard en met de standaard of de banier wordt in het Woord het samenroepen tot de oorlog aangeduid; en omdat er wordt gezegd oorlog voor Jehovah, wordt ook de bescherming door Hem aangeduid.

Dat met de banier of de standaard het samenroepen tot de oorlog wordt aangeduid, staat hieruit vast, dat zij, wanneer dat samenroepen plaatsvond, hetzij tot verder trekken, hetzij tot feesten, hetzij tot de oorlog, de bazuin bliezen en dat zij dan de standaard of de banier op de bergen verhieven; dat zij de bazuin bliezen, (Numeri 10:1-11); dat zij de standaard of de banier verhieven, uit deze plaatsen; bij Jeremia: *‘Verkondigt het in Juda en laat het horen in Jeruzalem en zegt het en blaast de bazuin in het land, roept uit, vervult, zegt: Vergadert u en laat ons binnentreden in de steden der versterking, richt de banier op naar Zion, komt samen, blijft niet staan’*, (Jeremia 4:5,6).

Bij Jesaja: *‘Alle gij bewoners der wereld en gij inwoners des lands, wanneer de banier zal verheven worden, aanschouwt en wanneer de bazuin zal geblazen worden, hoort’*, (Jesaja 18:3).

Bij dezelfde: *‘Hij heeft de banier opgeheven voor de natiën van verre en Hij heeft voor hem gefloten van het uiteinde des lands; en zie, snellijk, haastelijk zal hij komen’*, (Jesaja 5:26).

Bij dezelfde: *‘Heft de banier op de vooruitstekende berg, verheft een stem tot hen, wuift de hand, opdat zij door de poorten der vorsten komen’*, (Jesaja 13:2).

Bij dezelfde: *‘Zo zei de Heer Jehovih: Ziet, Ik zal Mijn hand opheffen jegens de natiën en jegens de volken zal Ik Mijn banier opsteken, opdat zij uw zonen in de schoot aanbrengen en uw dochters op de schouder aandragen’*, (Jesaja 49:22).

Hieruit blijkt, dat met de banier een vergadering wordt aangeduid.

Dat de banier of de standaard, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de Heer, ook de bescherming wordt aangeduid, staat vast bij Jesaja: *‘Van de ondergang aan zullen zij de Naam van Jehovah vrezen en van de opgang van de zon Zijn heerlijkheid; omdat hij zal komen zoals een nauwe stroom; de Geest van Jehovah zal de banier tegen hem oprichten; dan zal de Verlosser voor Zion komen’*, (Jesaja 59:19).

Bij dezelfde: *‘Het zal te dien dage geschieden, dat de natiën zullen zoeken de Wortel van Isai, die staande is tot een banier der volken; en Zijn rust zal heerlijkheid zijn’*, (Jesaja 11:10).

Omdat de standaard die in de oorspronkelijke taal met hetzelfde woord wordt aangeduid als waarmee de banier wordt uitgedrukt, een vergadering betekende en wanneer het van de Heer wordt gezegd, ook de bescherming, werd daarom nadrukkelijk bevolen dat de koperen slang gesteld zou worden op een standaard, waarover het volgende bij Mozes: *‘Jehovah zei tot Mozes: Maak u een slang en stel ze op een standaard; en het zal geschieden, al wie zal gebeten zijn en haar zal hebben aangezien, zal leven. En Mozes maakte een slang van koper en hij stelde ze op een standaard; van waar het geschiedde, indien een slang een man beet en hij de slang van koper aanzag, hij herleefde’*, (Numeri 21:8,9); dat de koperen slang de Heer heeft uitgebeeld, zie (Johannes 3:14,15); dat zij ook de bescherming heeft uitgebeeld, is

duidelijk; want de genezing door het opzien tot de slang die op de standaard was, betekende de genezing van de boosheden van het valse door het opzien van het geloof tot de Heer. De Heer zegt immers in de aangehaalde plaats bij Johannes: *‘Zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, aldus moet de Zoon des Mensen verhoogd worden; opdat al wie in Hem gelooft, niet verga, maar het eeuwige leven zal hebben’*.

8625. En hij zei: Omdat de hand is tegen de troon van Jah; dat dit betekent omdat zij het geestelijk rijk van de Heer geweld willen aandoen, staat vast uit de betekenis van de hand tegen iemand heffen, dus geweld aandoen; en uit de betekenis van de troon van Jah, te weten het geestelijk rijk van de Heer.

Dat de troon van Jah het geestelijk rijk van de Heer is, komt omdat van troon wordt gesproken met betrekking tot het koningschap van de Heer en het koningschap van de Heer stemt overeen met Zijn geestelijk rijk.

Er zijn twee dingen waarvan wordt gesproken met betrekking tot de Heer, namelijk het priesterschap en het koningschap; met Zijn priesterschap stemt het hemels rijk overeen en met het koningschap het geestelijk rijk, want de Heer wordt Priester genoemd krachtens het Goddelijk Goede en Hij wordt Koning genoemd krachtens het Goddelijk Ware; dit, namelijk het Goddelijk Ware, ligt opgesloten in de Naam Christus en het Goddelijk Goede in de Naam Jezus, zie de nrs. 1728, 2015, 3004, 3009, 6148; van troon wordt gesproken met betrekking tot het koningschap van de Heer, dus met betrekking tot Zijn geestelijk rijk; eender van Jah; wat de troon is, zie nr. 5313; en wat Jah is, nr. 8267.

Wat de zaak zelf aangaat, namelijk dat degenen die door Amalek worden uitgebeeld, dus de helse genieën, die in het valse vanuit het innerlijk boze zijn, het geestelijk rijk van de Heer geweld willen aandoen, dit is eerder in de nrs. 8593, 8622 ontvouwd.

Zij die in dit valse van het boze zijn geweest, hadden niet afgeweerd kunnen worden van hen die van de geestelijke Kerk waren, voordat de Heer in de wereld was gekomen en in Zich het Menselijke Goddelijk had gemaakt; toen werden zij in een hel opgesloten waaruit zij nooit kunnen verrijzen; en eveneens werd de vergemeenschapping die door invloeiing plaatsvindt, geheel en al weggenomen; de mens van de geestelijke Kerk immers is in het duister ten aanzien van het ware van het geloof en hij erkent iets als waar omdat de Kerk het heeft gezegd, niet omdat hij doorvat dat het waar is; dit ware bij hen wordt het goede en vandaar het geweten; indien de boosaardige genieën in dit duistere zouden invloeien, zouden zij het geweten op duizend manieren vernietigen; want zij werken daar niet in de waarheden van het geloof, maar in de aandoeningen zelf; en waar zij ook maar iets van aandoening van het goede bemerken, verdraaien zij dit in één ogenblik en wel zo heimelijk, dat het geenszins tot de gewaarwording kan komen; zij vallen de einddoelen zelf aan.

In één woord, de boosaardigheid van hen kan niet worden beschreven; maar zij kan worden vergeleken met een onzichtbaar dodelijk gif, dat tot in het merg doordringt.

Er zal, uit de Goddelijke Barmhartigheid van de Heer, meer over deze genieën worden gezegd, uit ondervinding, aan het einde van de hoofdstukken.

8626. Oorlog voor Jehovah tegen Amalek van geslacht tot geslacht; dat dit betekent dat zij onder het juk waren gebracht en in een hel geworpen, waaruit zij nooit kunnen verrijzen vanwege de Goddelijke macht van de Heer, staat vast uit de betekenis van de oorlog voor Jehovah, dus het neerwerpen in de hel; en uit de betekenis van geslacht tot geslacht, dus voortdurend en dus dat zij daaruit nooit kunnen verrijzen; dat dit is door de Goddelijke macht van de Heer, zie nr. 8625.

Dat de oorlog voor Jehovah het neerwerpen in de hel is, komt omdat de oorlog voor Jehovah een voortdurende overwinning is.

De helse genieën kunnen geenszins tegen Jehovah, dat wil zeggen, de Heer oorlog voeren en strijden, maar het schijnt hun toe dat zij strijden, ja, soms zelfs ook dat zij overwinnen, wanneer zij degenen die in het boze zijn onderwerpen, maar toch hebben zij in het geheel geen macht tegen het Goddelijke; het minste van de Goddelijke macht bedwingt bij elke wenk in één ogenblik elke duivelse bende, ook al zouden het er myriaden zijn; maar Hij geeft hun de gelegenheid te handelen, voor zo veel als daaruit nut kan voortkomen en het boze van hen door de Heer in het goede kan worden verkeerd; over welke zaak, vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, elders.

Hieruit kan enigermate vaststaan dat met de oorlog voor Jehovah tegen Amalek van geslacht tot geslacht, wordt aangeduid het onderjucken en neerwerpen naar een hel waaruit zij nooit kunnen verrijzen, vanwege de Goddelijke macht van de Heer.

Vervolg over de inwoners en de geesten van de planeet jupiter

8627. De inwoners van de aardbol van Jupiter stellen de wijsheid in goed en juist denken over de zaken die zich in het leven voordoen; zij putten die wijsheid uit de ouders vanaf hun kindertijd, die achtereenvolgens op het nageslacht wordt overgedragen en zo aangroeit. Van de wetenschappen zodanig als die op onze aarde zijn, weten zij in het geheel niets en willen het ook niet weten; zij noemen die schaduwen en vergelijken ze met wolken die de zon onderscheppen.

Dit idee ten aanzien van de wetenschappen hebben zij afgeleid van enigen van onze aarde, die zich voor hen daarop lieten voorstaan dat zij wijzen waren krachtens de wetenschappen.

8628. De geesten van onze aarde die zich zo daarop lieten voorstaan, waren degenen geweest die de wijsheid hadden gesteld in zulke dingen die louter van het geheugen zijn, zoals talen, in historische voorvallen die van de letterkundige wereld zijn, in louter experimenten en in wetenschappelijke termen, vooral filosofische en in eendere zaken, die zij ook niet als middelen tot wijs worden hebben benut, omdat zij in die dingen zelf de wijsheid hebben gesteld.

Dezen hebben, omdat zij niet door de wetenschappen als door middelen hun redelijk vermogen hebben aangekweekt, in het andere leven slechts weinig doorvatting, want zij zien alleen in termen en uit termen, die daar zijn zoals aardkluiten en zoals dichte wolken vóór het verstandelijk gezicht; en degenen die verwaand zijn geweest vanwege de geleerdheid daaruit, doorvatten nog minder; degenen echter die de wetenschappen hebben benut als middelen om de dingen die van het geloof zijn, teniet te doen, hebben hun verstandsdeel volledig vernietigd en zij zien in donkerheid, zoals nachtuilen, het valse voor het ware aan en het boze voor het goede.

De geesten van Jupiter maakten uit het gesprek met zulke geesten op dat de wetenschappen schaduw teweegbrengen en verblinden.

Maar hun werd gezegd, dat op deze aarde de wetenschappen de middelen zijn om het verstandelijk gezicht te openen en dit gezicht in het licht van de hemel is en in zulke zaken onderricht die van het geestelijk leven zijn; maar omdat de eigenliefde en de liefde van de wereld regeert en vandaar zulke zaken regeren die van het louter natuurlijke en zinlijke leven zijn, zijn daarom de wetenschappen voor hen de middelen om waanzinnig te worden, namelijk om zich te bevestigen vóór de natuur tegen het Goddelijke en vóór de wereld tegen de hemel.

Verder werd gezegd dat wetenschappen in zich geestelijke rijkdommen zijn en dat degenen die ze bezitten, zijn zoals degenen die wereldse rijkdommen bezitten, die eveneens middelen zijn om zichzelf en de naaste en het vaderland nut te bewijzen en eveneens middelen om boos te doen; en verder dat zij zijn zoals kleding die tot nut en sieraad strekt en eveneens tot ijdelheid, zoals bij hen die hierdoor alleen geëerd willen worden.

De geesten van de aardbol van Jupiter verstonden deze dingen goed, maar zij waren verwonderd dat dezen toen zij mensen waren, zulke dingen die tot wijsheid leiden, hadden verkozen boven de wijsheid zelf en dat zij niet zien dat het gemoed in die zaken onderdompelen en zich niet daarboven verheffen, gelijk staat met zich in schaduwen hullen en verblinden.

8629. Een zekere geest die opklom uit de lagere aarde, kwam tot mij en hij zei dat hij had gehoord wat ik met andere geesten had besproken, maar dat hij nauwelijks iets had verstaan van hetgeen was gezegd over het geestelijk leven en licht; er werd gevraagd of hij die dingen wilde leren; hij zei dat hij niet met die bedoeling was gekomen; waaruit kon worden opgemaakt dat hij het niet wilde; hij was zeer stompzinnig; door de engelen werd gezegd, dat hij toen hij in de wereld als mens had geleefd, onder de meer beroemden had behoord vanwege zijn geleerdheid.

Hij was koud, wat duidelijk werd gevoeld uit de uitwaseming, wat een teken was van een louter natuurlijk schijnsel en geen enkel geestelijk schijnsel; dus dat hij door de wetenschappen voor zich de weg tot het licht van de hemel niet had geopend, maar toegesloten.

8630. Omdat de inwoners van de aardbol van Jupiter zich langs een andere weg inzicht verwerven dan de inwoners van onze aarde en bovendien van een andere inborst krachtens het leven zijn, kunnen zij daarom niet tezamen zijn, maar indien zij naderen, ontvluchten zij hen of drijven hen terug.

Er zijn sferen, die geestelijke sferen moeten worden genoemd, die van ieder gezelschap voortdurend uitstromen, ja zelfs uitgolven; die sferen zijn uit het actieve van de aandoeningen en van het denken daaruit, dus zijn zij van het leven zelf; ten aanzien van de sferen zie de nrs. 1048, 1053, 1316, 1504, 1505, 1507, 1508, 1510-1519, 2401, 4464, 5179, 6206, 7454, 6598-6613, 8063; de vergezelschappingen in het andere leven vinden alle plaats volgens de sferen; die welke samenstemmen, worden verbonden volgens de samenstemming; die welke niet samenstemmen, worden teruggedreven volgens de niet-samenstemming.

Ieder gebied in de Grootste Mens, waarmee enig lid en orgaan in het menselijk lichaam overeenstemt, heeft zijn sfeer, onderscheiden van die van een ander gebied; vandaar de wederzijdse verbinding van hen die tot hetzelfde gebied behoren.

De geesten en engelen die van de aardbol van Jupiter zijn, hebben in de Grootste Mens betrekking op de verbeeldingskracht van het denken en zo op de actieve staat van de innerlijke delen; de geesten echter van onze aarde hebben betrekking op de verschillende functies van de uiterlijke delen van het lichaam, waarin, wanneer zij willen heersen, de kracht van de verbeelding van het denken niet kan invloeden; vandaar de tegenstrijdigheid tussen de sferen.

8631. De hoedanigheid van de heldere doorvatting ten aanzien van geestelijke zaken waarin de geesten van Jupiter zijn, kon voor mij vaststaan uit de uitbeelding door hen, hoe de Heer, Die zij hun enige Heer noemen, de slechte aandoeningen in goede verkeert; zij beeldden het verstandelijk gemoed als een schone vorm uit en zij verleenden daaraan een werkzaamheid van vorm, die geschikt was voor de aandoening; en zij toonden daarna hoe de Heer het

slechte daar buigt tot het goede; wat zij deden op een wijze die niet met woorden kan worden beschreven, zo bedreven dat zij door de engelen werden geprezen.

Er waren toen van onze aarde geleerden aanwezig die hun verstandelijke in wetenschappelijke termen hadden ondergedompeld en veel hadden getwist over de vorm, over de substantie, over het stoffelijke en het niet-stoffelijke en eendere zaken en die dingen tot geen nut hadden toegepast; dezen konden die uitbeelding zelfs niet begrijpen.

8632. Ik sprak met geesten van die aardbol over de Heer, dat Hij niemand het boze doet, te minder dat Hij iemand straft; omdat die geesten onder de meer eenvoudigen waren, wilden zij dit eerst niet toegeven omdat zij geloofden dat de straffen uit de Heer zijn.

Maar toen werd hun gezegd dat hun engelen, wanneer zij bij de mens van hun aardbol zijn, niet straffen, zelfs niet hard spreken, maar zij alleen aan de geesten-bestraffers, die ook aanwezig zijn, toestaan om dit te doen; en wanneer de engelen niet kastijden dan des te minder de Heer, Die het Goede Zelf is en Die de engelen regeert.

Nadat zij dit hadden gehoord, erkenden en bevestigden zij met duidelijke stem dat de Heer niemand straft en niemand het boze aandoet, zelfs niet hard tot iemand spreekt.

Over de engelen en de geesten-bestraffers bij de inwoners van Jupiter zie de nrs. 7802-7805, 7810.

8633. Wat betreft hun leven op die aarde verder betreft, ben ik door hun geesten daarover onderricht dat evenals zij zich niet om wetenschappelijke zaken bekommeren, zij zich ook niet om dingen van de kunst bekommeren.

Verder dat zij geen feestdagen hebben, maar elke morgen bij het opgaan van de zon en elke avond bij het ondergaan van de zon, een heilige eredienst voor de enige Heer in hun tenten houden en dat zij dan eveneens godsdienstige liederen zingen.

8634. Het vervolg over de inwoners en de geesten van de aardbol Jupiter aan het einde van het volgende hoofdstuk.

Einde van hoofdstuk 17

